

Pensiunea doamnei Olimpia

Comedie în două părți

Personajele

OLIMPIA — patroana pensiunii. E o bunătate de femeie, bunătate temperată de spirit practic, negustoresc. Intreprinzătoare, viguroasă, guralivă și jovială. 50 de ani.

ANETA — tipul servitoarei zeloase. Tăcută, directă și aspră, aleargă tot timpul, parcă plutind. Se bucură de toată increderea și ocrotirea, aproape maternă, a patroanei. 19 ani.

LOLA — fostă patroană a unei case de mode, pornită, către bătrînețe, pe calea bisericii. În ciuda aerului smerit pe care îl afișează la tot pasul, pocăita își dă în petic din cind în cind ; are nostalgia trecutului. Totuși, nu e vulgară, și nici lipsită de spirit. 55—60 de ani.

CLEMENTINA — o fostă doamnă de companie, fiică de moșier scăpat. Își suportă soarta cu demnitate, făcînd de multe ori haz de necaz. Deși îmbrăcată destul de modest, are mult șic. O anumită distincție. În jur de 47 de ani.

LIGIA — tipul profesoarei pensionare. Comportare și fizionomie de intelectual de rasă, fără morgă. Uneori are reacții stranii, alteori distincție melancolică, ba chiar farmec. Părul încărunțit. Poartă ochelari.

JEANINE — dactilografă, cochetă și frumoasă, 27 de ani. Sentimentală, veselă, fără multă personalitate. Cu o evidentă preocupare pentru ținuta vestimentară.

NANA — telegrafistă la poștă. În jur de 30 de ani. Plină de sinc, adultmecă mistere pînă și în telegramele obișnuite. Nu e neapărat frumoasă, dar nici urită. Ținuta îi trădează profesia.

SANDA — o tină ră zveltă, frumoasă, simpatică, 25 de ani, care își estompează, prin comportare, tinerețea. Seriozitatea căutată trădează o neliniște permanentă.

ANGELA — avocată, 35 de ani. Foarte frumoasă, fals distinsă, inecată în snobismul femeii „de societate“ din provincia de altădată. Se îmbracă cu eleganță, chiar ușor excentric.

PARTEA I

Tabloul 1

Toată acțiunea piesei se desfășoară în salonul pensiunii doamnei Olimpia, undeva într-un oraș de provincie, în iarna, primăvara și vara anului 1944.

Ambianța salonului (de fapt, o încăpere servind și de sufragerie, și de cameră de zi) este primitoare. Totuși, atmosfera generală este departe de a fi elegantă. Mai degrabă ai impresia căutării unui așa-zis confort, încropit cu greutate și menținut cu și mai mare greutate de proprietara pensiunii.

La dreapta, de-a lungul peretelui : o pianină, o ușă (camera Liglei), o canapea, o altă ușă (camera Clementinei). La stînga, de-a lungul peretelui : o ușă (camera Olimpiei), un bufet, pe care se află un aparat de radio, o altă ușă, ce duce spre bucătărie și scara de serviciu. În fund, la mijloc, o fereastră mare : pe perețele din dreapta ei, o ramă colorată țipător : regulamentul pensiunii ; apoi, o ușă ce dă în vestibulul de la intrare ; în colțul din stînga, o sobă. Lîngă ea, un balansoar. Deasupra bufetului, o oglindă. În mijlocul salonului, în planul doi, o masă ovală, de sufragerie. În jurul ei, opt scaune. În față, la dreapta, o măsuță și două taburete.

Asfințit timpuriu, într-o zi mohorită de ianuarie.

La ridicarea cortinei, Clementina și Jeanine stau la măsuță, aplecate asupra unei cești de cafea. Foarte interesate, ambele, de ceea ce le rezervă viitorul. La pian, Ligia este cufundată în studierea unei partituri. Zdrăngăne din cînd în cînd cîteva note, apoi face însemnări pe un caiet de note. Poate compune. Pe canapea, Angela răsfoiește plictisită o carte. De fapt, se studiază în oglindă. Lola, în balansoar, nu știe ce să aleagă : plăcerea leșănatului sau meditația pioasă, numărînd șiragul de mătănil. Prin gesturi necontrolate, alege cînd una, cînd alta.

LOLA (*privind spre fereastră*) : A început să se-ntunece. Și-o să închidă biserica, și eu n-am fost la vecernie. Și numai Olimpia să-mi poarte păcatele ! Să ne lase nemincate pînă la ora asta ! ? ? Cît e ceasul ?

ANGELA (*doctoral*) : Dacă a început să se întunece, e patru și jumătate. În ianuarie, soarele apune la șaisprezece și treizeci.

JEANINE : E doar patru și șaptesprezece minute, și ceasul meu nu mă-nșeală. E elvețian pur-sînge. Arată și ora, și ziua, și luna, și anul. Poftim : șaisprezece ore și șaptesprezece minute, ianuarie 19, anul 1944.

ANGELA (*ironică*) : T'ț ! Și cum de-ai făcut rost de acest pur-sînge autentic ?

JEANINE : L-am primit cadou de la un voiajor român care face comerț cu țările neutre. (*În șoaptă, către Clementina.*) Dacă ai ști ce bărbat manierat e...

CLEMENTINA (*arătînd spre ceașcă*) : Jeanine, lasă voiajorul, uite ce elefant drăguț îți cade...

LOLA : Asta-i sigur voiajorul. Ce vîrstă are elefantul tău, Jeanine ?

JEANINE : Ei... bărbat serios... nemobilizabil.

CLEMENTINA (*încercînd să adopte un ton serios, care să-i mascheze joaca de-a ghicitul*) : Ia nu vă mai băgați în treburile mele ! Cînd îți cade un

elefant în cafea, asta înseamnă belșug în casă.

JEANINE : De unde belșug, madam Clementina, că-s datoare vindută ! Nici pensiunea nu mi-am plătit-o pe săptămîna asta. (*Cu reproș amical.*) Și ieri mi-ai prezis c-o să mă caute un cocoș și nu m-a căutat nimeni.

CLEMENTINA (*cu un zîmbet ascuns*) : Nu-i timpul pierdut. Deși, drept să-ți spun, una e să ghicești în năut, ca ieri — erzaț, lua-i-ar naiba de nemți — și alta e să ghicești în cafea, ca acum.

LOLA : Tot elefantul ți-a adus și cafeaua, Jeanine ?

JEANINE : Tot. În țările neutre mai există și cafea naturală.

ANGELA : Și elefantul, cînd e cu tine, te respectă tot ca pe o țară neutră ?

CLEMENTINA : Deveniți enervante, cu discuțiile astea numai despre bărbați.

LOLA : Chiar așa. Biata Nana are bărbatul dispărut pe front, fratele meu a murit tot pe front... și voi nu vă gîndiți la bărbați, decît dacă sînt elefanți sau cocoși.

LIGIA : Ce să-i faci ? Criză mare de bărbați...

CLEMENTINA (*învințeste ceașca, surprinsă*) : Vai de mine : o maimuță !

LOLA : Aoleu, asta-i moarte !

JEANINE (*speriată*) : Zău ? Îmi cade moarte ?

- CLEMENTINA : Nu te speria : cade moarte, dar îți cade și un drum de seară ; privește, colea, pornește de lingă coada ceștii. Asta înseamnă că moartea te ocolește, doar trece pe lingă tine. Tu rămii numai cu drumul.
- JEANINE : Drum de seară, cu moartea după mine, nu fac ! Pe camuflaj, mor de frică ! *(În acest moment, din bucătărie apare Sanda.)*
- SANDA : Încă n-a venit doamna Olimpia ?
- LIGIA : N-a venit, drăguță ! Mori de foame și dumneata, nu ?
- SANDA *(cu un gest)* : Doar cu un ceai pe zi, de !... Poate îmi mai servește unul unde mă duc, că am o meditație. Jeanine, te rog pe tine : spune-i doamnei Olimpia să-mi lase la bucătărie... ba nu, mai bine la mine, sus la mansardă, ceva de mâncare pentru diseară. Dacă mai rămîne. Nu știu cînd măntorc și n-aș vrea să deranjez. *(Se uită la ceas.)* Să nu-ntrîzii. Bună seara. *(Iese pe ușa ce dă în vestibul.)*
- JEANINE : Mare curaj, să umble noaptea, și încă pe bezna asta !
- LOLA : Fată tină, ce vrei ? Plesnește de sănătate. Are sînge în vine, nu apă !
- ANGELA : Adică, să aibă mironosița asta vreo combinație ?
- JEANINE : Eu nu zic că are, dar unde se duce, noaptea ?
- LOLA : Ei, unde ? !... Dacă nu vine muntele la Mahomed, se duce Mahomed la munte ! *(Arată spre regulamentul.)* Punctul trei, din cele zece porunci ale coanei Olimpia, interzice accesul bărbaților în pensiune.
- LIGIA : Minca-o-ar ciorile și pe madam Olimpia, cu regulamentul ei, de care ea nu ține seama, în primul rînd ! *(În dreptindu-se către regulamentul afișat pe perete.)* Poftim : punctul unu : masa se servește numai între orele 13 și 15,30. Cine lipsește...
- JEANINE *(continuă din memorie)* : ...este obligată să anunțe cu 24 de ore înainte, pentru a i se da dimineața un pachet cu hrană rece, echivalent cu masa de prînz.
- LIGIA : Cine lipsește fără să anunțe...
- JEANINE : ...nu primește nimic și nu i se scade la socoteală masa nemîncată.
- LIGIA *(cu un gest)* : Îm ? Dumneaei ce-ar trebui să-i punem la socoteală, că ne ține nemîncate pînă la ora asta ?... *(Se reazăză pe taburet la pian.)*
- CLEMENTINA : Doamnă profesoară, prea o încondeiezi pe biata Olimpia ; în catalog are absență motivată. Săraca, nu-i puțin lucru să-ți moară un nepot, mai ales cînd e și ultima rudă !
- LOLA *(închinindu-se)* : Fie-i țărina ușoară și iartă-ne și pe noi, Doamne, că ne gîndim la mîncare și nu la mort.
- ANGELA : Eu n-am murit, sînt vie, mi-e foame și-am plătit mîncarea pe care
- madam Olimpia nu mi-o servește. Astea-s faptele.
- LOLA : Vai, doamnă avocat, prea o tratezi ca la tribunal pe biata Olimpia. I s-a-nîmplat și ei nenorocirea asta... Ce Dumnezeu, oameni sîntem !...
- JEANINE : E război, tren pînă-n satul nepotului mort nu e...
- ANGELA : Dacă are o scuză c-a plecat, n-are nici o scuză că nu s-a întors să ne dea masa la timp. De bani știe să ne-nceaze !
- LOLA : Nu vă mai faceți păcat cu ea, să n-abată mînia lui Dumnezeu trăsnetul și peste noi.
- LIGIA : Ai poftă de ceva mai trăsnet decît războiul și decît prăpădita asta de pensiune ? *(Face cîteva armonii la pian.)*
- LOLA : Ia ascultă, cucoană, oi fi fost dumneata profesoară, oi fi învățat pe la Paris, oi fi mîncat prin cine știe ce restaurante, da' acum zi slavă Domnului că madam Olimpia te ține pe casă și masă, și-ți mai lasă și-un ban în pungă, din pensie. Asta, ca să-ți mai treacă fumurile !...
- CLEMENTINA : Vai, vai, ce-ai cu doamna profesoară, madam Lola ? *(Face cu mîna la cap un gest ce semnifică nebulia Ligiei.)* Doar știi...
- LIGIA : Exact, Clementina, exact ! Sînt nițeluș într-o ureche. Știe toată lumea. *(Cîtera acorduri la pian.)* O să mai stăm noi de vorbă cînd mi-oi termina simfonia, deși nici Schubert nu și-a terminat-o, și celebru tot este. *(Se culundă, cu privirea pierdută, în studiarea partiturii. Din cînd în cînd, acorduri la pian.)*
- JEANINE : Ce milă mi-e de ea, cînd o văd pierdută, cu ochii-n gol...
- ANGELA : Ce milă ! Ea-i fericită... I-a plecat mîntea la plimbare cu căruciorul...
- CLEMENTINA : Ferească sfîntul de-ase-menea fericire... Șoc... internare la sanatoriu... *(Scurtă pauză.)*
- ANGELA : Eu nu mai rezist. Mă duc la bucătărie. Poate dibui ceva să-mi potolesc foamea.
- LOLA *(sare)* : Nu ! Nu te duce ! Dacă madam Olimpia prinde de veste că ne-am băgat nasul prin oale, ne reziliază contractul !
- LIGIA *(intrînd brusc în realitate)* : Las-o să se ducă. Bucătăria e-nceuiată și cu cheia și cu yalele. Am încercat eu, mai devreme, și nu mi-a mers șperaclul decît la broască.
- LOLA : Cum, dumneata ai șperaclu ? Cu care deschizi orice ușă ? Ca spărgătorii ?
- LIGIA : Am, că așa am fost obișnuită ! Să mi se deschidă toate ușile. Doamnă avocat, poftiți șperaclu ! La cămară nu e yale.

LOLA : Dacă vă prinde madam Olimpia, vă dă afară pe amindouă !

ANGELA : Pagubă-n ciuperci ! Pentru banii pe care mi-i ia, pot găsi oricând o pensiune mai acătării ! Mi s-a făcut lehamite de varză călită, mâncare de cartofi și ciorbă de linte ! De la Crăciun n-am mai văzut carne în farfuriile...

CLEMENTINA : Ne speculează, nu ne speculează... ne dă și ea ce găsește...

JEANINE : Și chiar și ce nu se găsește ! Cite amenzi n-a plătit c-a cumpărat cite-o ciosvirtă, pe sub mină !... Mare minune să n-o vedem într-o zi și lanchoisare ! Și asta, numai ca să fim noi mulțumite.

ANGELA : Noi ? ! Ea să fie mulțumită ! Ne jecmănește fără rușine !

LOLA : Astea-s prefurile, se umflă ca aluatul. Și, ce-i al ei, e-al ei : găsește mai ceva ca-n București, la Capșa... Brr ! (*Trecind lingă sobă.*) Ce frig s-a făcut și-n casă ! Ce trebuie să fie afară !...

JEANINE : Păi, azi-dimineață erau 18 grade sub zero...

LOLA : La tine, la etaj, 18 grade ? Atunci cît o fi fost la mine, la parter ? (*Toate o privesc uluite.*) Ce vă uitați așa la mine ? Nu știți că căldura merge în sus ?

JEANINE : Aoleo, lemne pentru sobe, ne-o fi lăsat coana Olimpia ?

CLEMENTINA : Ori cu lemnele ei, ori fără ele, dacă nu mi-aș pune peste mine pledurile aduse de acasă, dimineața aș fi sloi. (*Cu un amestec de nostalgie și autoironie.*) Și cînd mă gîndesc că numai în pavilionul de vinătoare al bunicului trona o cuvertură din 30 de vulpi : 15 gâlbui, 15 arămii, aranjate ca o tablă de șah. Gusturi !

LIGIA : Blănurile aranjate ca o tablă de șah țin mai cald ? Parol, pe-asta n-o știam.

CLEMENTINA (*cu aceeași autoironie*) : Gusturi, doamnă profesoară.

LOLA : Chiar dacă nu țin mai cald, acum le vindeai nemților — că-s morți după blănuri — și-ți luai vagoane de lemne.

ANGELA : Eu nu-nțeleg de ce nu vă instalați cite un încălzitor cu gaz, cum mi-am montat eu în garsonieră !

JEANINE : Da', de gaz, de unde faci rost ? Nu toată lumea are clienți cu relații în comerț. Apropo, doamnă avocat, am auzit că ți-ai făcut rost și de-o canapea Chippendale...

ANGELA : Dacă te interesează, află că am cumpărat-o. Nu mi-a făcut-o nimeni cadou și nici n-am importat-o din țări neutre.

JEANINE : Pardon : uitasem că avocații nu primesc cadouri, primesc plocioane.

ANGELA : Draga mea, nu uita, însă, că pentru plocioane o avocată plătește cu

vorba, pentru un cadou, o dactilografă plătește... (*Cu răutate.*) Vrei să-mi spui cît arată ceasul acela pur-singe elvețian ?

JEANINE (*sec*) : Ceasul ăsta e cadou de logodnă, doamnă avocat. Mă logodesc.

LIGIA : Vai, domnișoarelor ! Nu vă dați în spectacol. (*Gest.*) Înțeleg, foamea ascute simțurile, încinge spiritele... O „Arie a foamei“ ar putea suna cam așa... (*Citeva note discordante la pian. Ciocănituri. Intră, pe ușa de la vestibul, Nana.*)

NANA : Bună seara, la toată lumea ! Pe mine m-așteptați ? Sinteți dornice de noutăți ?

ANGELA : Sîntem dornice de o supă caldă și-o așteptăm pe coana Olimpia, să binevoiască să apară.

NANA : N-a venit ? !... Ce bine că mi-am luat hrană rece în loc de prînz ! Da' ce-o fi cu coana Olimpia ? Ce să fie cu întîrzierea asta suspectă ?... (*Ducînd mîna la gură.*) Vai de mine ! Să știți că s-a rupt podul de la Vaduri cu ea !

LOLA : S-a rupt podul cu Olimpia ?

NANA : Chiar primarul a dat o telegramă la prefectură, în care spunea că trebuie intervenit urgent, deoarece gheața a mîncat picioarele podului.

LOLA : Ferească Dumnezeu de ceasul rău ! Dacă-a căzut sub gheață, nu mai dăm ochi cu Olimpia pînă la primăvară.

LIGIA (*cu glas lugubru*) : Nici măcar la primăvară... O duce apa, ușor, ușor, pe sub gheață, departe, departe, pînă-n Dunăre, și valurile Dunării... (*cîntă în surdina, cu un deget, la pian, „Valurile Dunării”, în timp ce Jeanine începe să lăcrimeze*) ...o leagănă lin-lin, pînă cînd marea înghite și pe coana Olimpia, și valurile Dunării ! (*Acord final, accentuat, al „Valurilor Dunării.”*)

CLEMENTINA : Jeanine ! Plîngi pentru o bazaconie ? Te iei după... (*Gest discret cu mîna la cap, uitîndu-se spre Ligia.*)

ANGELA : Și tu, Nana, mai termină cu deducțiile tale idioate ! Eu, una, m-am săturat de elucubrațiile astea misterioase. Șoptește-le cui îți cîntă în strună, nu nouă !

NANA : Află că și eu m-am săturat pînă peste cap de aerele dumitale de contesă ! Nu te lega de părerile mele. Părerile dumitale sînt idioate. Eu nu fac deducții : știu și comentez numai fapte precise. Poftim : adineaori, cînd veneam spre casă, pe cine credeți c-am zărit furișîndu-se pe stradă, pe lingă ziduri ?

LOLA : Pe coana Olimpia !

NANA : Ei, și dumneata ! Pe învățătoarea noastră, pe Sanda ! Apropo, știți că

fișeata nu e titulară ? E suplinitoare ! I-a venit azi o hîrtie de la minister, cum că i se aprobă și pe 1944 postul de suplinitoare, pînă la sfîrșitul anului școlar.

LIGIA : Și ce mă interesează pe mine dacă Sanda e suplinitoare ? Eu nu vreau să-i iau locul, deși aş putea... Mai bine spune ce se mai scrie prin gazete despre război !

NANA : Se scrie și azi ca și ieri. Nemții s-au retras iar pe poziții dinainte stabilite.

CLEMENTINA : Cînd Dumnezeu s-or re-trage și de la noi ?

LOLA : Arde-i-ar focul. Doamne iartă-mă, că nu se mai termină odată cu ei !

LIGIA : Sst !... Punctul cinci din cele zece porunci...

NANA : ...discuțiile politice sînt interzise !

LOLA : Discuțiile, nu aluziile, lua-i-ar dracu', Doamne iartă-mă ! (*Privind pe fereastră.*) Uite-i, singurul bec aprins de pe toată strada e numai la ei, alături, la comandament.

CLEMENTINA : Dacă s-a aprins becul la nemți, trageți perdeaua de camuflaj, să nu ne fluiera iar sergentul de stradă.

LOLA (*tulburată, străduindu-se să privească în noapte*) : Ei, drăcie, am vedeni, sau ce ? !... Veniți încoace !... Colo, în urma căruței ăleia, care trece prin fața comandamentului, nu-i Olimpia cu Aneta ?

JEANINE : Ba da ! Ele sînt !

NANA : Da-n căruță ce-o fi ?... Parcă-i o ladă, un cufăr...

JEANINE : Nu-i ladă. Are cruce pe cap. Ptiu !... E un coșciug !

LOLA : Coșciug ?... Să știi că-i nepotusău ! Unde l-o fi ducind ?

ANGELA : Vai de mine ! Se oprește aici !

LOLA : Te pomenști că-l aduce pe răposat să mai petreacă o noapte în familie. Ne-a spus ea, Clementina, că ne cade mort în cafea !

JEANINE : Păi... mortul nu-i de la țară ?

LOLA : Și ce, dacă-i de la țară nu poate să-l îngroape la oraș ? V-a spus ceva, cuiva ?

CLEMENTINA : Azi-noapte, cînd a venit omul acela s-o anunțe că i-a murit nepotul, coana Olimpia s-a îmbrăcat pe fugă și-a plecat cu el. Mi-a spus doar că azi spre prînz o să fie aici.

ANGELA : Să fie, dar nu cu mortul după ea ! E dezgustătoare, ființa asta ! Cine știe ce profit o fi trăgînd, de aduce un cadavru în casă !

LOLA : Precis că-l îngroapă la ea, la cîmitir, ca să-i pună pe țărani să facă și cavou, să-i rămînă ei !

ANGELA : Să tragi profit și de pe urma morților ! Zău, c-ar trebui reclamată !

LOLA : Și cine ne mai dă păpică ? Asta-i Olimpia, și bună ziua ! (*Cu un ton im-*

perios.) Jeanine, stringe ceștile de cafea !... Unde-s luminările ?... Profesoaro, stinge becul și-aprinde două luminări... pentru sufletul răposatului... Aoleo, oglinda ! Oglindă, în camera mortului, nu se poate : ne mai trage pe vreuna după el !... Nana, dă un cearșaf și-acoperă oglinda !...

NANA : Pisica, pisica ! Unde-i pisica ?... Să nu treacă pe sub coșciug, că se face mortul strigoi !

LOLA : Jeanine, dă fuga și prinde pisica ! Vezi că trebuie să dea tîrcoale pe lingă cămară... (*Jeanine iese.*)

NANA : De *bon ton* ar fi să-i dăm și-o telegramă de condoleanțe coanei Olimpia. Sinteți de acord să contribuim ?

Miine, la prima oră, i-o trimiți !

LOLA : Mai bine dăm un anunț la „Universul” ! S-apărem și noi la morți !

ANGELA : Pe mine mă iertați, plec. Am oroare de chestiuni macabre.

CLEMENTINA : Poftiți la mine, doamnă avocat.

ANGELA : Mulțumesc. Amabilă, ca-ntotdeauna.

NANA : Hai, că vin și eu ! (*Iese împreună cu Angela și Clementina.*)

LIGIA : Pentru un moment alît de tragic, ținuta mea e nepotrivită. Mă duc să-mi pun taiorul negru.

LOLA : Și mă lăsați pe mine singură să primesc mortul ?

LIGIA : Intră la mine. Nu mă jenez să mă schimb în fața dumitale. (*Ies, moment în care intră Jeanine cu o pisică în brațe.*)

JEANINE : Am prins-o ! Am prins-o ! (*Privește în jur speriată, apoi dă buzna în camera Ligiei.*)

(*Scena rămîne goală cîteva clipe : se aud bufnituri la ușa care dă spre intrare. Intră Olimpia și Aneta, purtînd un sicriu de dimensiuni reduse.*)

ANETA (*gîfîind*) : Unde-l punem, cucoană ?

OLIMPIA (*abia trăgîndu-și sufletul*) : Pe masă, lua-l-ar dracu', că m-am sperit !... (*Pun sicriul pe masă.*) Uf !... Greu mai e... (*Nervoasă.*) Și nu te mai smiorcăi atîta !

ANETA (*ștergîndu-și lacrimile*) : Nu mă smiorcăi, cucoană ! Îmi curg și ochii și nasul, de ger !

OLIMPIA : Bine că ne-am văzut, sănătoase, cu coșciugul în casă ! Da' fetele mele pe unde-or fi ?

ANETA : Ete-te !... Ne-au așteptat cu răposatul, cucoană ! Au aprins și luminări.

OLIMPIA : Fete bune, cu frica lui Dumnezeu ! O să le servesc în seara asta un parastas, să-și lingă degetele ! (*Își trîntește cu năduf pălăria pe sicriu.*) Uf ! Ale cui păcate le-oi fi ispășind ?

Ce-am transpirat !... Și ce spaimă am tras la barieră ! Noroc că ți-a venit ție rău. Cum ți-a venit să-ți vie rău ?

ANETA : Mi-a venit rău de-a binelea, cucoană, cînd l-am văzut pe nențîdoi că ne oprește.

OLIMPIA : Slavă Domnului că și păgînii ăștia sînt creștini. Ai văzut, santinela de la comandament ? Ne-a dat și onorul.

ANETA : Da' mi-a plăcut ce frumos boceai și dumneata !

OLIMPIA : Păi cum să nu bocesc ? (*Pufnește în ris.*) Nepotă-meu, nu ?...

ANETA : Acum ce facem cu el ?

OLIMPIA : Cum, ce facem ? Mai întîi îl tăiem bucățică cu bucățică. Din coaste, ciorbă pentru miine...

ANETA : Ciorbă ?

OLIMPIA : Ciorbă ! Carnea macră o dăm nem la saramură... un picior i-l dăm băcanului — el nu ne servește pe noi?... unul îl oprim pentru casă... și ce mai rămîne din el, om mai vedea.

ANETA : Coană, dacă ne prinde, pușcăria ne mîncă !

OLIMPIA : Pușche-ți pe limbă ! Adă cuțitul ăl mare și cleștele de cuie !

ANETA : Îndată, cucoană ! (*Iese.*)

OLIMPIA (*în timp ce încearcă să desfacă capacul sicriului*) : Bine l-au mai înțepenit !

CLEMENTINA (*din ușă, cu sfială*) : Condoleanțele mele, doamnă Olimpia !

OLIMPIA : Mersi. Da' pentru ce ?

CLEMENTINA (*indicînd sicriul*) : Pentru...

OLIMPIA : Dă-l dracului de porc ! Vîno să-mi dai o mîină de ajutor, să deschidem capacul.

ANGELA (*tot din ușă, privind cu neplăcere sicriul*) : Mă iertați, doamnă Olimpia, singura trecere spre ieșire e pe aici, prin salon. În asemenea împrejurări, cuvintele exprimă prea puțin...

OLIMPIA : Lasă vorbele mari, doamnă, vă servesc imediat masa !

ANGELA : O, nu, nu ! Vă mulțumesc, n-am participat niciodată la un parastas. Mi-e imposibil să rămîn.

OLIMPIA : O să regretți că nu rămîi la pomană. O să vă prepar niște fleici de-o să mă pomeniți ! O să coste ceva în plus, dar merită ! (*Clementina și Angela se privesc uluite.*)

ANGELA : A-nnebunit !

LIGIA (*intră, apoi se înclină ceremonios*) : În asemenea clipe, glasul piere : rămîne doar muzica cerească... (*Se așază la pian și cîntă cîteva acorduri din „Marșul funebru” de Chopin. Intră Lola, care-și împreună miinile pe piept pentru rugăciune.*)

LOLA : Domnul a dat. Domnul a luat ! Din țărîna ai fost făcut, în țărîna tenorci !...

OLIMPIA : Mai slăbește-mă cu bisericeala dumitale, că mi s-a acrit.

NANA (*strecurîndu-se în salon*) : La durere, ca și la bucurie, coană Olimpio, sînt lingă dumneata. Dar bine că nu s-a rupt podul cu dumneata !

OLIMPIA : Podul ?

LOLA : Și să te trezești sub gheață !

OLIMPIA : Gheață ?

LIGIA : Sub gheață, și s-ajungi și-n mare !

OLIMPIA : Ce tot îndrugați ? Ați căpial ?... Ce pod, ce gheață, ce mare ?

ANGELA : De-ale Nanei. Se speriasc c-ai întîrziat și n-avea altă explicație decît că s-a rupt podul de la Vaduri cu dumneata !

OLIMPIA (*jovială*) : S-a rupt, da' am scăpat, că ocolirăm prin altă parte. (*Strigă către bucătărie.*) Anetooo, te-a uitat Dumnezeu ?...

ANETA (*în timp ce intră*) : Acuși, acuși ! Am căutat și satîrul, cucoană !

OLIMPIA : Bine, bine. Hai mai repede ! Dă-l incoa' ! Așa. Țîne cu nădejde ! Stai, să bag mai întîi cuțitul ! (*Bagă cuțitul între capac și sicriu ; stupoare.*)

ANGELA (*cu un țipăt de groază*) : Auuu !

OLIMPIA : Ce „auuu” ? Să-l mai omor o dată nu se poate, că-i mort ! Și dacă-l înțep nițel, tot nu simte.

CLEMENTINA : Dumezeule, doamnă Olimpia, ce-i cu dumneata ?

OLIMPIA (*imperturbabilă*) : Ce să fie ?... Mă chinui, ca-n fiecare zi, să vă fac rost de mîncare. Cînd se poate, ceva cit mai bun.

LOLA : Păcatele mele, ne dă carne de om ! A înnebunit-o durerea. Mult trebuie să-l fi iubit !... Îndură-te, Doamne, de roaba ta Olimpia...

ANGELA : În ce dandana am intrat ! Profanare de cadavre !...

JEANINE (*năvălînd în trombă*) : Am scăpat pisica ! Am scăpat pisica !... M-a și zgîriat ! Uitați ce mi-a făcut pe față ! Ce-o să zică miine colegele ? Da' unde-o fi pisica ? Să nu se facă mortul strigo, săracul !

ANGELA : Aneto, aleargă la poliție și cheamă pe cineva !

ANETA : Lăsați, conită, are grijă coana Olimpia. Ce-i al domnului comisar e pus de-o parte.

ANGELA : Chem salvarea, c-au înnebunit amîndouă !

OLIMPIA (*amuzîndu-se*) : Stai locului, că te tai și pe dumneata !... (*Agită cuțitul.*) Nu mai mișcă nimeni ! (*Toate o privesc pierite.*) Aneto, pune mina pe capac și trage în sus ! Una... două... trei ! (*Scot capacul.*) Închinați-vă în fața mortului. (*Amenințătoare.*) Și să moară aia care o sufla cui va o vorbă de ce-a văzut în seara asta !... (*Scoate un picior de porc.*) Să vă mai

arăt și restul?... (Clementina se așază, clătiniindu-se, pe canapea.)

LOLA (revenindu-și, plină de indignare): Păgino!... Femeie fără Dumnezeu!... Ai spurcat un coșciug cu un porc!

OLIMPIA: Dacă devenea cazul, îi făceam și slujbă cu popă. Cum altfel puteam să aduc de la țară un porc tăiat, ca să am ceva de demnitate?

LOLA (privește pofticioasă jambonul, apoi furioasă): Iadul o să te mănince! Nolegiuito!

OLIMPIA: Pină una-alta, s-avem ce mînca pe pămînt.

LOLA (mai mult sieși): Și-asta-i așa. Bine că n-am intrat în postul Paștelui... Dar cu nepotu-tău care a murit, ce s-a-ntimplat?

OLIMPIA: Bine mersi. Mi-a tăiat porcul și am mai arvunit unul la el, peste o lună-două, cînd o mai găsi, prin vecini.

ANGELA: Oricum, doamnă, gluma e tare nesărată.

OLIMPIA: Ce glumă, doamnă, că pe mine m-au trecut toți fiorii pînă m-am văzut cu porcu-n casă! Dacă o mai rămîne ceva din el, o să pun gluma și la sare. (Cu un oftat.) Ehe, glumă!... Prin cite controale am trecut!...

Și ce dîrdîală am tras! Și de frică, și de frig!... Ce, e ușor să vii cu căruța 20 de kilometri, pe gerul ăsta, și cu puscăria în spinare??

JEANINE: Săriți! Ajutor! Moare madam Clementina... A dat ochii peste cap!

LOLA: Oțetul, Aneto!

OLIMPIA: Nu moare ea dintr-atîta! Dă-i două palme. Aneto!

(Aneta îi trage Clementinei două palme zdravene.)

JEANINE: S-a adevărit și cu elefantul: beșug în casă...

CLEMENTINA: Am visat eu?... Se făcea că dintr-un coșciug se ridica un porc...

OLIMPIA: Ai visat, madam, ai visat! Porcul nu se mai ridică în vecii vecilor!... Îl ridic eu!... (Scoate două pulpe de porc și le prezintă ca la expoziție.) Îm?...!

LIGIA: Ooo! Ce jamboane splendide!... Atunci, doamnă-n pace porcul și trăiască coana Olimpia!... (Dă tonul la pian: „Mulți ani trăiască”. Pianissimo, toate la unison, „Mulți ani trăiască”!... (Încep să îngine, pe rînd — cu excepția Angelei — „Mulți ani trăiască”. în timp ce Lola tace și se închină.)

CORTINĂ DE LUMINĂ

Tabloul 2

Peste trei zile. Duminica la amiază.

ANETA (în timp ce așază masa, sub supravegherea Olimpiei): Ce mai! E adevărată cucoană. Numai coanei Clementina i-a căzut greu mîncarea de porc trei zile-n șir.

OLIMPIA: Să-i fie de bine! Azi îi servim un bicarbonat cu un păhărel de apă pe tavă, și-o porție de iaurt. (Cu alt ton.) Ai grijă: șoptește-i servantei de la pensiunea lui Ciolac că la noi se-mbolnăvește clientela de cîtă carne servim. Șoptește-i și băcanului, și la farmacie. Dă zvon în cartier, poate agățăm niște clientele mai pricopsite. Cu de-alde Jeanine, profesoara, Sanda... tragem obloanele curînd-curînd. De ce mi-am riscat eu pielea să fac rost de carne de porc? Să se ducă vestea că la mine se trăiește mai bine ca la Ciolac. (Din camera ei, intră Clementina, cu un costum bărbătesc pe braț.)

CLEMENTINA: Ia te uită! Ați și pus masa?! E abia 11...

OLIMPIA: Am băgat de seamă că duminica pensionarele mele sînt mai grăbite...

ANETA: Și eu sînt. Cine n-are treabă pentru sufletele lui, duminica după-masă?

CLEMENTINA: Cum te gîndești duminica la toate, madam Olimpia! Azi am un matineu prelungit la madam doctor. Ține să știe ce-i mai cade cu domnul doctor.

OLIMPIA: Așteia i-aș ghici și eu! Pe domnul doctor l-a prins ieri doamna doctor la o pacientă acasă. Amîndoi în pijama.

CLEMENTINA: Parol? Ești sigură?

OLIMPIA: Ei, nu! Ți-am spus eu vreo dată ceva nesigur?... Aneto, du-te și freacă maioneza! Ce stai? (După ce iese Aneta, privind cercetător în jur, cu ton confidențial.) Știi de-a spus aseară radio Londra?... Că un neamț mare, am uitat cum îl cheamă — s-a dus la papa. Precis cere pace. S-a zis cu nemții! Da' să nu spui la nimeni c-o știi de la mine. Nu vreau să intru în bucluc... c-ascult Londra.

CLEMENTINA: Madam Olimpia! Arăt eu a femeie care să ducă vorba de colo-colo?... (Cu alt ton.) Îmi dai voie

- să agăț costumul ăsta pe terasă ? Să-l mai ia nițel gerul !
- OLIMPIA (*pipăind costumul*) : Oho ! Costum bărbătesc la două rinduri, și ce stofă ! Lină-n lină, nu celofibră nemțească, ca acu' !... Da' de unde-l ai ?
- CLEMENTINA : De la foștii mei stăpini... Cind au fugit din țară, acum doi ani, doamna domnului meu mi-a dat ca amintire un ficus și un serviciu de ceai japonez descompletat... și m-a mai pricopsit cu un costum bărbătesc. M-a sfătuit să-mi fac un taior din el.
- OLIMPIA : Eu tot nu-nțeleg cum ai ajuns dumneata în sapă de lemn. Bunic cu conic de vinătoare, tată cu moșie, și dumneata la stăpin ?
- CLEMENTINA (*pe jumătate în glumă, pe jumătate în serios*) : Poți să ții un secret ? Bunicul avea șapte moșii ; tata a moștenit trei... și-a pierdut la cărți... patru.
- OLIMPIA : Patru... ?
- CLEMENTINA : A patra era a mamei !
- OLIMPIA : Și dumneata ?
- CLEMENTINA : Eu... fără moșie, am rămas nemăritată. În schimb, am ajuns guvernantă la copiii unor parveniți, care m-au înnobilit și cu titlul de damă de companie.
- OLIMPIA : Mi-ai mai spus-o, dar eu tot nu cred ; în asemenea istorioare, musai e și-un bărbat la mijloc. (*Sonerie*.) Cine-o fi ? (*Iese și reintră imediat, urmată de Nana, care are în mână o geantă mare*.) Ai pierdut cheia, te privește. Articolul cinci din regulament prevede să vă dau fiecăreia cite o cheie. Ai pierdut-o, treaba ta : o cumperi, aștepti la ușă până vine altcineva, da' să nu te mai prind că mă suni !
- NANA : Bine, bine, o să-mi comand două chei ! Bună ziua. Ați aflat de ultima bombă ?
- OLIMPIA : Care bombă ?
- NANA : Aia de la depou. Eu cu mina mea am transmis telegrama prefectului. Spunea în text că a fost găsit un ghiveci cu flori într-o cotigă ; da' eu mi-am dat seama că tot un ghiveci din ăsta făcuse explozie într-o locomotivă, acum două luni... Știți ? ! Cind au fost arestați băieții aia de la C.F.R.
- OLIMPIA (*cu asprime*) : Te rog, te rog ! În pensiunea mea nu se discută politică ! Articolul trei din regulament !
- NANA (*cu un gest semnificativ*) : Pardon ! Asta nu-i politică ! E simplă informație ! (*Intorcându-se spre Clementina*.) Ciorapii de sticlă s-au vîndut ca piinea caldă. Marfă grozav de căutată. Toate fetele vor ciorapi culoarea pielii, fără dungă. Dacă puteți... (*cu un suris*) vindeți-vă ghicitul numai pe ciorapi de sticlă. Puloverul nu l-am dat. Zgrip-
- țuroaica de șefă de tură a descoperit că e mîncat de molii la o subțioară. N-a mai vrut nimeni să-l ia. (*Scotocind prin geantă*.) Să vă dau socoteala și o listă a preferințelor fetelor...
- CLEMENTINA : Poftim la mine în cameră. Scuză-mă numai o clipă, să pun costumul ăsta pe terasă. (*Iese*.)
- NANA : Să-ți mai spun o bombă, coană Olimpio ? ! Trei lăptari au fost ieri prinși c-au botezat laptele. Zdup direct cu ei la lagăr ! Așa că fii atentă cu porcul, cu făina, cu uleiul...
- OLIMPIA : Mersi, dar eu n-am de ce mă feri. Toată viața am făcut comerț cinstit, cum am apucat de la răposatul bărbatu-meu, cind aveam bodegă în hală. Ehei, ce boierime subțire îmi intra mie în bodegă, la cinci dimineata, la ciorbă de burtă !...
- CLEMENTINA : Hai, Nana !
- NANA : Să-ți mai spun o bombă ! Aseară... (*Ies*.)
- OLIMPIA (*rămasă singură, ciocănește la ușa Ligiei*) : Ce dorește să pape scumpa noastră pianistă ? Coana Olimpia s-a gîndit la un ficățel cu cimbru ! Imm ?...
- LIGIA (*apărînd în ușă*) : Ficăței cu cimbru ? ! Ihi !... Și nimeni nu s-a gîndit să compună o sonată pentru doi ficăței și-un cimbru, cu acompaniament de orchestră !
- OLIMPIA (*sieși*) : Tttt ! Iar o ia razna. (*După o scurtă ezitare*.) Doamnă profesoară, dumneata, care ai stat prin Franța, pe unde vine orașul ăsta... Braza... Breaza vilă ?... Cică acolo s-a ținut o adunare a franțujilor care țin cu englezii și se bat cu nemții. Păi, Franța nu-i toată în mina nemților ?
- LIGIA : Brazzaville ?... Ei, ăsta-i un oraș în Congo, o țară din Africa ; nemții n-au ajuns pînă acolo... Da' de unde stii mătăluță... (*o împinge cu degetul în piept*) de Brazzaville ?... Mi se pare că iar ai ascultat radio Londra ?
- OLIMPIA : Eu, Londra ? Nici nu știu unde e Londra !
- LIGIA : Nu știi unde e pe hartă, ori unde e la radio ? Pe scurte, la 31 !
- OLIMPIA : În viața mea n-am ascultat... pe 31. Eu prind pe 49 ! (*Repezită*.) Dacă spui cuiua c-am ascultat radio Londra, o să spun că ești nebună, bună de legal !
- LIGIA : Păi, nu sint ? (*Se așază la pian*.) Și cind s-a pomenit de Brazzaville, nu s-a și cîntat la radio cam așa... ? (*Cîntă primele acorduri din „La Marseillaise”*.)
- OLIMPIA (*speriată, o apucă de miini*) : Taci, că intrăm la pușcărie ! Cîntecul ăsta e „Deșteaptă-te, române” al franțujilor.
- LIGIA (*fredonează încetîșor, dusă pe gînduri*) : „Allons, enfants de la patrie”... Mon enfant ! Mon enfant !...

OLIMPIA : Te-am auzit de-atâtea ori zicînd așa : „monanfan” ! E pe franțuzește, nu ? Ce-nseamnă ?

LIGIA : Copilul meu.

OLIMPIA (*aproape cu tandrețe*) : Mai știi ceva de el ? Cînd se întoarce în țară ?

LIGIA (*ridicînd din umeri*) : Cine știe...

OLIMPIA : Nu s-o fi incurcat cu vreo franțuzoaică, de-a uitat și de mîsa ?

LIGIA : S-a-ncurcat, s-a-ncurcat, dar îl înțeleg. S-a incurcat cu Franța, de dragul meu, de dragul dumitale, care ascuți radio Londra. *Mon enfant* se bate acum, în Franța, cu nemții !...

OLIMPIA : De dragul meu ? Nici nu mă știe. (*Ciocănituri. Intră Angela și Jeanine, puțin grizate.*)

ANGELA : Coană Olimpio, mi-e o foame, că-mi vine să te mîncîc și pe dumneata, așa necomestibilă cum ești !

OLIMPIA : Știu eu că nu poți să mă-nghiți, nu era nevoie să mi-o spui. Dar ce-i veselie asta pe dumneata ? Te-a primit în barou la București ?

ANGELA Încă nu, dar la București tot ajung ! Scap eu, curînd-curînd, de orășelul ăsta nenorocit ! Acum sînt veselă c-am băut. Spune, Jeanine, ce-am băut ?

JEANINE : Vermuth, vermouth Martini ! O sticlă întreagă !

OLIMPIA (*sare ca arsă*) : Pensiunea n-o plătești, dar Martini știi să bei ! Dacă-i pe-așa, domnișoară Jeanine, mîine te prezînți cu banii pe săptămîna trecută. Altfel nu mai ai ce căuta la mine !

JEANINE : Ne-am înțeles că mă păsuiești pînă la chenzină, ce naiba ! Am dat o groază de bani pe pantofii ăștia de piele ! Nu puteam să scap ocazia. Sînt frumoși, nu ?

OLIMPIA : Nimic ! Nu păsuiesc nîcî pe tata ! Nu vreau să creez *precedent*, cum zice doamna avocat. (*Intră Clementina și Nana.*)

CLEMENTINA : Ce s-a-ntîmplat, madam Olimpia ?

OLIMPIA : Jeanine bea vermouth. Vermuth Martini ! Și masa nu și-o plătește ! (*Mai mult sieși.*) Cît o mai costa o sticlă de Martini ?... (*Cu nostalgie.*) Tot așa de bun e ca-nainte de război ?

ANGELA : Mai bun, că e mai rar. Și mai ales cînd îți este oferit, cu atîta nonșalanță, de un om de lume !

CLEMENTINA : Om de lume ?... În orașul ăsta ?... Unde l-ai descoperit ?

JEANINE (*pudică*) : Ei, nu-i din oraș, are însă afaceri în oraș.

ANGELA : Afaceri ? Pretext ! Îl atrage altceva sau, mai precis, altcineva. Da-ți-mi voie să vă prezint magnetul : domnișoara Jeanine.

NANA : Voiajorul ?

JEANINE : El. Ne-a poftit la un aperitiv. c-a vrut Angela să i-l prezînt și ei : o interesează niște plăci de patefon americane. Știți, americanii nu mai dansează ca pe vremuri... (*Schitează citîra pași de dans lent.*) Acum dansează așa... (*Dansează „Boogie-Woogie“.*)

OLIMPIA : Numai o sticlă ați băut ?

ANGELA : Fii mulțumită c-am băut doar o sticlă. Altfel, hau-hau ! Te-nghițeam pînă acum. Și pe Aneta pe deasupra. Pune masa !

OLIMPIA : Cu voia matale, n-o pun. O așteptăm și pe Lola, să vină de la biserică.

ANGELA : Mai întîi mîncăm, și pe urmă o așteptăm. Măcar așa s-o pedepsesc. De trei săptămîni mă tot amină cu proba pentru rochia de seară.

NANA : Zi mersi ! Pe mine mă ține din toamnă cu-o fustă.

OLIMPIA : Ehe, Lola a avut casă mare de modă. Lucra pe manechine. Nu-i obișnuită să migălească.

ANGELA : O pun eu pe roate. O ameninț c-o dau pe mîna fiscului pentru croitorie clandestină ! Pune masa, coană Olimpio, că eu mă duc să mă spăl pe mîini. (*Iese.*)

JEANINE : Coană Olimpio, ca să vezi cît țin la dumneata, îți promit că-l rog pe Nelușu să-ți aducă un kilogram de lămii. Săptămîna viitoare se repede iar pînă-n Elveția.

(*Olimpia dă din mină cu indiferență.*)

JEANINE : Am ceva pentru dumneata și-acum. O clipă !... (*Iese în vestibul.*)

NANA : Mare noroc, și pe fata asta ! Să pună mîna pe un bărbat, cînd e atîta lipsă de bărbați ; și-ncă pe ce tip !... Voiajor, strălînatăți, afaceri... Ce-o fi găsit la ea ?

OLIMPIA : N-o prea vîd bine pe Jeanine, dacă s-a băgat pe fir avocata.

NANA : Dumneata esti de vină dacă o să i-l sufle. Eu nu pricep de ce ai adus-o pe sclifosita asta printre noi. Eram ca într-o familie. De cînd a apărut ea, nu mai poți să scoți o vorbă-n voce.

CLEMENTINA : Ți se pare suspectă ? M-aș mira. Nu-i decît o Țoapă care caută să-și dea lustru.

NANA : Cum de nu-i suspectă ? O colegă de la poștă mi-a spus în secret că a văzut-o în dreapta unui ofițer neamț, la cinema.

OLIMPIA : Umblă cu nemți ? Auzi, scirba ! Ești sigură că era ea ?

NANA : Sigură... Și chiar dacă n-a intrat cu neamțul, s-a așezat lîngă el. Și pe-ntuner, de, ca la cinema... Mai te-atinge cu genunchiul, mai își pleacă

spre tine capul... Coană Olimpio, de ce-o mai ții la masă cu noi pe individua asta ?

OLIMPIA : Pentru că-i singura care-mi plătește înainte, și de două ori mai mult ca voi ! (*Părintu-i rău de ce-a zis.*) Da' să nu afle că voi plătiți mai puțin.

NANA : Mă rog... Dă mai mult că îi dă mina... În orice caz, Jeanine e o giscă ! Dacă vrei să păstrezi un bărbat, nu-i da niciodată ocazia să cunoască altă femeie.

CLEMENTINA : Ca să-l păstrezi, trebuie să-l ai.

NANA : Aha ! Va să zică, la dumneata a fost !

CLEMENTINA : La mine ? Cine ?

NANA : Bărbatul pe care l-am văzut azi-noapte ieșind tiptil din pensiune, pe scara de serviciu.

OLIMPIA (*furioasă*) : Un bărbat, la mine în pensiune ?

JEANINE (*intră și îi oferă Olimpiei un baton de ciocolată*) : Pentru a doua mea mamă, da' să nu mă execuți miine la plata pensiunii.

OLIMPIA (*solemnă*) : Jeanine, dacă ai călcat regulamentul și l-ai adus pe voiajor astă-noapte în cameră, te dau afară, cu ciocolata ta cu tot !

JEANINE : Neluțu ?... În cameră la mine ?... (*Cu indignare reținută.*) Bravo !... Asta-i părerea dumitale despre mine ? În cameră n-o să-mi intre decât bărbatul cu care mai întâi trec pe la primărie. (*Intră Angela.*)

ANGELA : Ce s-a mai întâmplat iar, coană Olimpio ? Mi-e foame !

OLIMPIA : Ceva foarte grav ! Azi-noapte, la una din pensionarele mele a fost un bărbat.

ANGELA : Mă-nspăimînți ! Un bărbat la o femeie, cine a mai pomenit ?... Și cine-i fericita ?...

OLIMPIA : Nu știu, că nu l-am văzut. Nana l-a dibuit... dacă nu i s-o fi părut !...

NANA (*aprinșă*) : Coană Olimpio, l-am văzut cu ochii mei. Azi-noapte, la vreo oră după ce-am plecat de la masă, stăteam pe ginduri la fereastră, când, ce să vezi ? ! Pe ușa de serviciu — de la mine se vede foarte bine intrarea spre bucătărie — a ieșit un tip cu pălăria trasă pe ochi, s-a uitat în dreapta, în stînga, și-a luat-o piș-piș în jos pe scări.

OLIMPIA : Când zici că l-ai văzut ? Cam la un ceas după ce-ai plecat ? Adică, cel mult pe la zece ?

NANA : Cel mult.

OLIMPIA (*la un gînd*) : Anetooo !

ANETA (*din ușă*) : Da, cucoană !

OLIMPIA : A fost aseară ordonanța la tine ?

ANETA : Aracan de mine, cucoană ! A rămas cum mi-ai dat voie mata : numai duminica după-amiaza.

OLIMPIA : Nu mă minți ?

ANETA : Să-mi sară ochii dacă ți-am ieșit vreodată din cuvînt !

OLIMPIA : Nana, n-oi fi văzut umbra salcîmului la lună ?

NANA : O fi fost și umbră, dacă vrei dumneata ; numai că umbra de salcîm nu-și trage pălăria pe ochi.

OLIMPIA (*sec*) : Află că aseară și eu, și Clementina, și Lola ne-am încins la un pocheras, pe boabe de porumb, de ne-a apucat cîntatul cocoșilor. La noi să fi venit un bărbat, nu poate fi vorba. Și voiajorul, și ordonanța sînt scoși din joc. (*Dîndu-și cu palma peste frunte.*) Sanda !... Mansarda !... Intrare pe scara de serviciu !... Ea e ! ! !

CLEMENTINA : Sanda ?

NANA : Sanda !

LIGIA : Sanda ?

ANGELA : Sanda !

NANA : Să vezi și să nu crezi ! Tocmai mucoasa asta să pună gheara pe un bărbat ? ! Nemaipomenit !

OLIMPIA : Uite ce cutră adăposteam eu în casă ! Cine știe de cînd l-o fi pri-pășit pe aici, și eu să nu prind de veste !

NANA : Cutră mare, ce mai ! Să ai o combinație și să nu spui nimic ? Nu zic să ni-l fi dat și nouă, dar măcar să ni-l fi prezentat.

OLIMPIA : O dau afară ! A călcat regulamentul ! Nerușinata !

LIGIA : Ești sigură că aseară a fost un bărbat în casa asta, și dacă a fost, ești sigură că a urcat la Sanda la mansardă ?

ANETA : Coană, mă iertați că intru în vorbă, dar azi-noapte, și-n alte nopți, de la mine din bucătărie am auzit scara de serviciu scîrțîind... mi-am zis că mi s-o fi pîrînd.

OLIMPIA : Poftim ! Mai vreți altă dovadă ?... Ehe ! Am eu ac de cojocul domnișoarei.

LIGIA : Cam greu să găsești ac pentru o fată. Aseară am fost din nou studentă. Am stat într-o mansardă și-am citit poezii.

OLIMPIA : Ei, și ?

LIGIA : Din păcate pentru dumneata, mansarda era a Sandei ! Și-n mansarda Sandei era și Sanda.

OLIMPIA : Ai fost dumneata aseară la învățătoare ?

LIGIA : Am fost. Și-aseară, și-alaltăseară...

SANDA (*dînd buzna*) : Madam Olimpia ! Madam Olimpia !... Nenorocire mare !...

OLIMPIA : Hm ! Ți-ai dat și tu seama ? Hai, zi !

SANDA : Coana Lola s-a bătut cu nașii în biserică !

- OLIMPIA : Nașii ? !
- SANDA : Nașii ! În biserică ! A leșinat !... Dacă o lăsam, o lua poliția.
- OLIMPIA : Asta-i casă de nebuni, nu pensiune ! După mine, fetelor, s-o salvăm pe Lola ! La ce biserică a făcut scandal ?
- SANDA : La Sfântu Gheorghe, peste drum.
- JEANINE : Hai repede, să n-o omoare lumea !
- LIGIA (*clătînîndu-se*) : S-o omoare ?... Se-nvrîște totul cu mine !... Nu mai văd !... Ține-mă, Sanda !
- OLIMPIA : Ai grijă de ea ; o leșinată mi-ajunge ! Haideți ! ! ! (*les toate, cu excepția Sandei și a Ligiei.*)
- LIGIA (*redresîndu-se brusc, cu ton fîresc*) : Sanda, la dumneata în mansardă, azi-noapte a fost un bărbat. Știu precis. L-am auzit și cînd a venit și cînd a plecat. (*Sanda — gest de protest.*) Taci și-ascultă-mă. Pentru coana Olimpia și toate celelalte chiri-așe, n-a fost nici un bărbat la dumneata. Eu am fost, și-am citit poezii de... de... de Bacovia. Volumul l-am adus de la mine din bibliotecă.
- SANDA : Îl am și eu, dar...
- LIGIA : Îți place mult atmosfera de plumb și zarea violetă... Reții, nu ?
- SANDA : Doamnă...
- LIGIA : Nici un cuvînt, că nu e timp. Sînt destul de hîrșită de viață ca să-mi dau seama că un bărbat poate veni la o fată nu numai ca să se culce cu ea.
- SANDA : Totuși, nu vă-nțeleg... nu-nțeleg nimic.
- LIGIA : Poate c-ai să înțelegi, fetițo, dacă-ți confiez că băiatul meu, student la Paris, e-n *Maquis*. Știi ce-nseamnă *Maquis* ? Rezistența franceză împotriva nemților. Poate că-n seara asta are și el misiunea să ia legătura cu o fată.
- SANDA : Misiune... legătură... Ce vreți să spuneți ?... Eu... eu...
- LIGIA : Dumneata ești încă o copilă. Admirabilă, totuși o copilă. Am observat multe, de mult. N-am timp să ți le-nșir acum. Te conjur, ai încredere în mine. chiar dacă ți se pare și ție că sînt nebulă. E spre binele dumitale, și al meu, și al tuturor...
- SANDA : Doamnă, eu vă stimez foarte mult... Vă apreciez... Vă sînt și recunoscătoare... Mi-ați dăruit și-un pulover...
- LIGIA : Pe care l-ai purtat o săptămînă și pe urmă l-ai dăruit unei colege mai sărace decît dumneata. Mie-mi place să cred că a ajuns la... la... oare „Ajutorul Roșu” i se spune ?... în fine, a ajuns unde trebuia, împreună cu alte lucruri de îmbrăcăminte, pe care nu știu de unde le aduci, și nici unde le duci sau... le vinzi, cum pretinzi dumneata.
- SANDA : Doamnă, iertați-mă, renumele pe care-l aveți printre pensionarele doamnei Olimpia mă obligă să fiu de acord cu dumneavoastră, deși vă mărturisesc încă o dată că nu pricep nimic, nimic.
- LIGIA : E și greu să ne pricepem una pe alta, așa, deodată... (*Zgomote, hărmălaie în vestibul.*) Vin. Îmi permiți să fiu leșinată ?... (*Se întinde pe canapea.*) Adu carafa cu apă lîngă mine. Cînd intră, bate-mă peste obraji. (*Suride.*) Și nu da prea tare. (*Intră grupul — minus Aneta — ducînd-o de subțiori pe Lola, ca pe un soldat rănit și cu finuta vestimentară purtînd urmele bălăiei.*)
- OLIMPIA : Ușurel, fetelor, s-o-ntindem pe canapea. (*Dînd cu ochii de Ligia.*) Aoleo ! Canapeaua e ocupată cu altă leșinată ! Una din două trebuie să se facă bine imediat !... Doamne, mi-a ajuns casa și spital, nu numai balamuc !
- LOLA (*plină de viață*) : Bine că m-am văzut iar între voi ! N-am nimic. Da' mi-am vărsat oful. Vedeți ce-i cu profesoara !...
- OLIMPIA : O trezesc eu acum !... (*Ia oliviera de pe masă, apoi o freacă pe Ligia cu oțet pe față și pe mîini.*) Hai cu mama !... (*Ligia se ridică și strănută.*) Noroc ! Să fie într-un ceas bun !...
- LIGIA : Unde e madam Lola ? Ați depus-o la capelă, sau ați dus-o la poliție ?
- LOLA : Ferească Dumnezeu ! Ce-ți veni, draguțo ! Sînt aici... Vino-ți în fire ! Ce să caut eu colo... ori... dincolo ? !
- LIGIA : Așa ! Atunci, frumușico, întinde-te și fă nani pe canapea ; să-ți cînte doamna profesoară o melodie. (*Se așază la pian și cîntă cîteva acorduri dintr-un cîntec de leagăn.*)
- LOLA : Iar bate cîmpii !... De somn îmi arde mie ? ! (*Intorcîndu-se spre celelalte, cu vervă.*) Și cum n-am apucat să vă spun, da' cum le-am strigat ălora din biserică, „Nu se poate, oameni buni, să lăsăm șapte păgini să creștinească un copil de-al nostru”...
- JEANINE : Șapte ?
- LOLA : Șapte, șapte ! Mă-ntreb cine-o fi mă-sa, de-a pus copilului șapte nemți nași, șapte !...
- NANA : N-o fi sigură cine-i taică-său. Și-atunci i-a pus nași pe toți bănuirii, să aibă oamenii acces în familie.
- LOLA : Chiar așa să fie, că s-a mai văzut, da' să spurci biserica cu șapte nemți ? Și să-i mai și zică bietului prunc „copilul regimentului”... „das chind... reghiment...” Și să-i fi văzut cum ținea fiecare de cîte o panglicu-

ja prinsă de luminare, și mormolocul urla de parcă-i înjura. Și ei rinjeau!...
JEANINE: Aștia n-au nimic sfânt!
OLIMPIA: Trăsni-i-ar Dumnezeu din senin, cum au căzut ei pe capul nostru!

ANGELA: Nu-nțeleg de ce sînteți atît de pornite împotriva unui gest, zic eu, extrem de amical.

NANA: Vă spun eu, au primit ordin să-l boteze, d-ai-a l-au botezat. Dacă primeau ordin să-l împuște, îl împușcau.

LOLA: Îl împușcau, îl împușcau! Păi, să nu ți se urce singele la cap? Să nu le dai cu geanta în cap?... Mie mi s-a urcat și le-am dat! Și, la înghesuială, i-a mai altoit și alte creștine.

JEANINE: Bine le-a făcut! Și eu i-aș fi pocnit...

NANA: Și, și?

LOLA: Și al mai grangur dintre nemțoi a început să răcnească: „Polițai. Polițai!”, și-a venit și polițaiul, și i-am dat una și lui, și polițaiul, că mă cunoștea, mi-a șoptit: „Madam Lola, sînt eu, nu sînt neam!”, și l-am recunoscut și eu, și mi-am adus aminte că mă înțelegeam cu el pe vremuri cînd aveam casa mea de modă; am plecat trasă de el, și pe stradă i-am pus un mîiar în mînă, și el mi-a zis mersi. Asta a fost tot. *(Cu tonul cel mai firesc din lume.)* Ce ne dai de mîncare, Olimpio?... N-a venit Aneta? C-am lăsat-o să ia anafură...

ANGELA: Doamnă, nu priviți lucrurile cu atîta ușurință. Ieșirea dumneavoastră e profund reprobabilă, ba chiar primejdioasă. Poate îmbrăca un caracter politic. Agitație, atac împotriva aliaților noștri!

OLIMPIA: Aliații lui dracu', nu ai mei!

ANGELA: Ba ai noștri! Și, v-o spun eu: incidentul din biserică nu-i închis. Nemții nu se lasă călcați pe coadă.

CLEMENTINA: Credeți? O să le convină dumneilor să recunoască deschis că, după atîtea retrageri elastice, au mai fost bătuți și de-o femeie?

ANGELA: Oricum, calificarea juridică e „atac cu mîna armată”.

LOLA: Ba și cu piciorul! Că i-am ars și peste țurloaie! Și arma era doar poșeta. *(Scotocind prin geantă.)* Mi-a crăpat bunătate de pudrieră. O aveam de la un ministru, cu monograma mea. *(Dînd din cap.)* Poate să zică ei orice! Lumea a fost cu mine, poliția închide ochii, am și martori, inclusiv taica părintele... *(În acest moment apare Aneta.)*

ANETA: Coană Lolo, îți trimite taica părintele o prescură, o farfurie cu colivă și-o mărturie de botez.

JEANINE: Oh! Ce poftă aveam de-o colivă!

SANDA: Ne-o dai ca desert, coană Olimpia?

LOLA: Dacă le dai coliva mea, îmi scazi o masă.

OLIMPIA: Mîncă-ți-o singură, calico!

ANETA: Coană, ne sosit și-o scrisoare. O găsim în hol, virită pe sub ușă. *(Pentru fiecare personaj, primirea unei scrisori înseamnă un eveniment deosebit: fie prin ineditul situației, fie prin perspectiva pe care o deschide. Reacții conform caracterului fiecărui personaj. Întrebări precipitate și înfrigurate. „Pentru cine e?”, „De la cine e?”, „De unde e?”)*

ANETA: Nu știu, n-are nume pe ea.

NANA: Nu se poate. Orice corespondență are măcar un adresant, dacă nu și un expeditor.

OLIMPIA: Dă-o-ncoace, Aneto, și pune supă la încălzit! *(Aneta iese. Privind scrisoarea, cu toate celelalte femei îngrămadite în jurul ei.)* Ei, fir-ar să fie! Nana, na! scrisoarea n-are nici adresant, nici expeditor!... *(Rumoare.)*

NANA: Cum așa? *(Sucește scrisoarea pe o parte și pe alta. Citește.)* „Pensiunea Olimpia. Pentru persoana cea mai demnă. Personal”. *(Stupoare.)*

LOCATARELE *(de-a valma)*: Pentru cine? Pentru cea mai demnă?... Scrisoare fără nume pe adresă?... Cine o fi trimis-o?... Așa ceva, chiar că n-am mai pomenit!

NANA: Nu-i scrisoare venită prin poștă. N-are ștampilă.

ANGELA: Vreo glumă proastă. Să vedem ce e în plic... *(Pe punctul de a deschide scrisoarea.)*

OLIMPIA *(luîndu-i scrisoarea)*: Stai! Punctul 9 din regulamentul pensiunii: „Secretul corespondenței personale este garantat ca la poștă”. Pînă nu stabilim cui îi este adresată, rămîne la mine: „Pensiunea Olimpia”.

NANA: N-ai nici un drept să reții corespondența. Plicul nu-i pentru pensiune. E pentru cea mai demnă din pensiune!

OLIMPIA: Și, cine-i cea mai demnă?

LIGIA *(cu ironie)*: Precis madam Lola.

LOLA *(surprinsă)*: Eu? *(Redresîndu-se.)* Și-adică, de ce nu?!

OLIMPIA *(sucind scrisoarea pe toate părțile)*: Și de ce n-aș fi eu?... Sau doamna Clementina...

JEANINE: Sau Nana, sau Sanda...

OLIMPIA: Hai să zicem că toate sîntem la fel de demne... și s-o deschidem. *(Aprobări.)*

ANGELA: Stați! Dacă plicul conține totuși ceva serios, un testament al cui-va, care-și lasă milioanele unei persoane pe care el o consideră demnă?

- OLIMPIA : Atunci, se schimbă calimera.
JEANINE (cu *speranță*) : Adică s-ajungă una dintre noi milionară ?
LOLA : Pe inflația asta, poate să ajungă și miliardară ! Da' cine o fi trimis-o ?... la dă-ncoace scrisoarea !... (*Adulmecă scrisoarea.*) Tabac... Sigur, de la un bărbat ! (*Întinde scrisoarea către Clementina.*)
CLEMENTINA (cu *ironie*) : Cel mult orhidee, că n-are miros.
NANA (*întinde mina spre scrisoare*) : Ba are : „Océan bleu“ !... Precise de la o femeie.
LOLA (cu *dispreț*) : Femeie... (*O întinde către profesoară.*) Ihm ?
LIGIA : Mahorcă !
LOLA (*energetic*) : Mahorcă !... Pun mina în foc, miroase a bărbat ! Distins !
JEANINE : Atunci, mai mult ca sigur e pentru mine.
NANA : Știi că-mi plăci ?... De ce nu pentru mine ?
ANGELA (*ironică, privindu-le cu superioritate*) : Chiar ați luat-o în serios, cu testamentul ? „Cea mai demnă“... O glumă de prost-gust ! Dar oricât de imbecilă ar fi gluma, dacă o luăm în serios, de ce n-aș intra și eu în competiție ?...
NANA : Așa și eu. Câtă lume mă vede la poștă... (*Gest.*)
ANGELA : Așa și doamna Clementina, pe lângă că arată superb, provine dintr-o familie în care milionarii nu sînt o excepție.
CLEMENTINA : Doamnă, n-am așteptat niciodată nimic de la altul. Și aștept și mai puțin ca dumneavoastră să-mi stabiliți gradul de demnitate. (*Scurtă pauză stînjenitoare.*)
OLIMPIA (*spărgînd atmosfera*) : Lola, pe timp te excluzi din competiție ?
LOLA : Mă exclud ! (*Răbufnind*) : Deși nici una dintre voi n-a cunoscut atîția bărbați cîți am cunoscut eu ! Ca să știți. Unii erau, ori au ajuns, milionari și miniștri... Ce, ar fi de mirare să-și fi adus vreunul aminte de mine ?
SANDA : De mirare nu-i nimic. (*Rizînd.*) Totuși, cine-i cea mai demnă... să deschiadă scrisoarea... personal ?
OLIMPIA : Ei, cine !... Cea mai demnă dintre noi e... e... e... (*toate așteaptă cu înfrigurare*) e... e... doamna Clementina ! (*Deziluzie pe față sau ascunsă, pe chipurile celorlalte ; mormăieli : „Mda...“ „De ce nu ?“, „Este...“, „Mă rog...“*) În primul rînd, e o adevărată doamnă, din familie boierească, în al doilea rînd, nu umblă cu bărbați, în al treilea rînd, îmi plătește pensiunea regulat... adică nu, în primul rînd imi plătește pensiunea la timp, în al patrulea rînd...
CLEMENTINA : Prea multe calități pentru o singură persoană. N-am nici un merit că m-am născut într-o anumită familie. Că-mi plătesc pensiunea, e un lucru elementar...
OLIMPIA : Auzi, Jeanine, ce spune o cucoană adevărată ? E- le- men- tar !
CLEMENTINA (*reprobator*) : Doamnă Olimpia... mulțumesc pentru aprecieri, dar printre noi există o persoană cultă, rezervată, altruistă, modestă...
LOLA : ...Profesoara, pianista noastră !
(*Ligia execută o gamă rapid, accentuat.*)
OLIMPIA : Un suflet să-l pui la rană, profesoara noastră... Da'... nu vedeți ? (*Gest cu degetul la cap.*)
LIGIA : Îmi dați voie să mă-ntind pe canapea ?... Noapte bună ! (*Se așază pe canapea, cu fața la perete.*)
OLIMPIA (cu *amărăciune*) : Profesoara nu poate intra la socoteală.
ANGELA (*persiflînd*) : Nici Aneta, că-i minoră.
LOLA : Cum, n-a-mplinit nici 21 de ani ? Ce manechin aș face din fata asta ! (*Respingînd ideea.*) Dar nu, nu, nu !...
OLIMPIA (*la un gînd*) : Ia stați nițel ! De ce n-ar fi, totuși, Lola cea mai demnă, cum zice și doamna profesoară ?
ANGELA : Bisericoasă e...
OLIMPIA : Bună platnică e...
CLEMENTINA : Inimoasă e...
NANA : A dat dovadă și azi, la biserică.
OLIMPIA : Zău, Lola e cea mai demnă dintre noi !
LOLA (*ștergîndu-și „delicat“ o lacrimă rebelă*) : Vai, fetelor ! Mă trece plînsul cînd aud cum sînt... Totdeauna am avut grijă mai întîi de fetele mele, să le căpătuiesc. Uite, și-acum, nu zic că n-aș fi demnă, da' mă las mai la urmă. Întîi să ne gîndim la doamna avocat, la Jeanine... (*arătînd-o pe Sanda*)... la fetișcana asta...
ANGELA : La mine, nu ! N-am nevoie de sentimentele dumitale materne, ca acelea pe care le aveai față de tinerele de care te-ai îngrijit. Refuz să particip la o competiție stupidă, cum e asta cu scrisoarea.
LIGIA (*sărînd de pe canapea*) : Și eu refuz, și toate refuzăm, pentru că toate avem toate calitățile, toate demnitățile, afară de una singură : nu știm să gătim... cum știe doamna Olimpia !
LOLA : Asta chiar că așa e !
NANA : Da ! Mîncărică bună ne dă...
JEANINE : Mai ne păsuiește pînă la chenzină...
SANDA : Ne ține strîns cu regulamentul, dar își mai calcă și pe inimă.

OLIMPIA : Hai, hai, că nu scapi !
 LOLA : Nu fură la cărți...
 LIGIA : Are ureche muzicală...
 ANGELA : Are fantezie, umor...
 CLEMENTINA : Aventura cu porcul în
 coșciug n-am fi reușit-o nici una din-
 tre noi.
 LOLA : Ce mai ! Deschide scrisoarea, O-
 limpia !
 OLIMPIA (*pudică*) : Ce are a face porcul,
 cu demnitatea ? (*Nerăbdătoare să va-
 dă ce e în scrisoare, toate tabără cu
 gura pe ea* : „Hai, hai, că dumneata
 ești cea mai demnă...”, „Nu te lăsa
 rugată...”, „Vrei să-ți cădem în ge-
 nunchi...”, „Uite cuțitul !...”.) Dacă ți-
 neți voi... (*Deschide scrisoarea, apoi
 din priniul plic scoate, uluită, alt plic.*)
 Ptiu !... Ce păcăleală ! Alt plic !... (*Ci-
 tește cu nedumerire.*) „Citește și da
 mai departe !”...
 ANGELA : Aoleo ! Asta-i manifest co-
 munist !
 OLIMPIA (*în panică*) : Nu știi ce e !...
 Al doilea plic, eu nu-l mai deschid.
 Ia-l tu, Lola !
 LOLA (*și ea în panică*) : Eu, nu ! Nu sînt

demnă ! Casa mea de mode era casă...
 nu numai de mode. Ia-l dumneata,
 doamnă avocat, că te descurci mai
 ușor în alde astea, dacă s-o lăsa cu
 proces.
 ANGELA (*clatină capul*) : Nu ! N-am pof-
 tă s-ajung la răcoare !
 NANA : Dă-mi-l mie, ce-o să fie ?... Ce,
 eu l-am scris ?
 CLEMENTINA (*zîbind*) : Tu doar l-ai
 primit.
 JEANINE : Chiar așa. S-auzim și noi ce
 se spune în manifest. Am mai citit eu
 unul. Nu scrie decît ce se spune pe la
 toate colțurile.
 OLIMPIA : Nu se citește nimic ! În pen-
 siunea mea, discuțiile politice sînt in-
 terzise !
 SANDA : Hai, coană Olimpia, să deschi-
 dem plicul ! Măcar să vedem și noi
 ce e-n el ? Dacă nu-i manifest ?
 LIGIA : Dați-l încoace, să vă spun eu
 ce e-n plic ! (*Intr-o suită de mișcări
 fulgerătoare, smulge scrisoarea din
 mina Nanei, o rupe și-o aruncă în foc.*
*Gest ce pricinuieste stupefație, aproba-
 re, dezaprobare, din partea celorlalte.*)

CORTINA

PARTEA a II-a

Tabloul 3

O după-amiază de mai.

La ridicarea cortinei, Lola, în balansoar, numără de zor șiragul de mătănii.
 Jeanine și Nana stau pe taburete, una în fața alteia. Jeanine, încruntată, privește
 țintă în podea, dusă pe gânduri ; Nana festonează, cu gesturi nervoase, butonierele
 unei bluze. Sanda stă pe canapea ; un ziar pe care l-a citit i-a rămas pe genunchi.
 Ligia, la plan, pare sincer preocupată de descifrarea unei partituri. Olimpia se
 ridică de pe un scaun, tocmai isprăvind povestirea unei întâmplări zguduitoare.

OLIMPIA : Și uite așa, sînt două ceasuri
 și mai bine de cînd românul și neam-
 țul au plecat și eu tot nu-mi vin în
 fire. Poliția ne înghesuie din toate păr-
 țile !

LOLA : Și Gestapo-ul !

SANDA : De unde știi că era de la Ges-
 tapo ?

NANA : Păi nu era neamț ?

JEANINE : Și ce zicea neamțul ?

OLIMPIA : La început nu prea l-am în-
 țeles. Se uita fioros prin camere, că
 le-a vizitat pe toate, mormăia zo, zo,
 zo, și polițistul nostru îi ținea isonul
 tot cu zo, zo, zo, adică neamțul zicea
 zău, zău, zău, v-arăt eu vouă, și poli-
 țistul nostru — zău, zău, vai de capul
 vostru.

LOLA : Vai de capul meu, nu de-al vos-
 tru ! Ce să aibă neamțul cu voi ?

OLIMPIA : Ba de-al nostru, că la ple-
 care — că neamțul a plecat și mi l-a
 lăsat pe cap pe polițistul nostru —
 mi-a zis-o de la obraz : *Hochachtungsvoll* !
 adică : „Adio și n-am cuvinte”,
 pe limba lui ! Mi-a tradus-o polițistul
 nostru.

NANA : Coană Olimpio, e și mai rău. Eu
 știu ceva nemțește. „Hoch” înseamnă
 „sus” — de exemplu „Hochparter” —
 parterul de sus. „Achtung” ca la alar-
 mă : „Atenție !” și „Voll” e... e... mi
 se pare că e „plin”. Adică, „atenție,
 sus e plin” !

OLIMPIA : Sanda, bagă de seamă, „aten-
 ție, sus e plin” ! Ori de tine e vorba,

că tu ești la mânăscă, ori de covoarele lui Șmil, ascunse la mine în pod. Cum dracu' de-or fi aflat ?

LOLA : Te pui cu Gestapo-ul ?

OLIMPIA : Ai dreptate. Când v-o spun eu că sint cu ochii pe noi ! Și nu de ieri-de alaltăieri ; cel puțin de-acum trei luni, de când ne-am trezit cu plicul sub ușă — dacă nu și mai de mult ! Că nu comuniștii, nu ! Poliția ne-a băgat manifestul pe sub ușă, să ne-ncerce !

SANDA : Ei, poliția ! Dacă știa ceva poliția de manifest, eram de mult la răcoare.

OLIMPIA : Știe, știe ! știe tot ! Și Gestapo-ul știe chiar mai mult decît tot ! Ne-au lăsat în pace atunci, c-or fi fost informați că manifestul l-a pus pe foc profesoara.

LOLA : Informați ?... Adică vrei să zici că una din noi e... e... omul poliției ?... Olimpio, tremură carnea pe mine de frică !

OLIMPIA : Să-ți tremure și ție, nu numai mie !

LOLA : Ho, inimă acră ! Nu-ți ajunge că, de când cu chestia din biserică, sînt mai mult moartă decît vie ? N-am vrut să te mai sperii, da' și ieri l-a trimis taica părintele pe paracliser să-mi spună că Gestapo-ul nemțesc iar s-a interesat de mine : cum a fost cu scandalul, cine sint, ce adresă am. Taica părintele — mormînt ! Cică nu mă cunoaște... M-or fi căutînd acum și cu poliția. De-aia or fi venit și ai de azi.

JEANINE : Ba mai curînd pe mine mă caută. (*Toate o privesc uimite.*) De-o lună sînt fără slujbă, autorizație pentru mașina de scris, să lucrez acasă, n-am primit și... (*după o scurtă ezitare*) și n-are rost să vă mai ascund : cu Neluțu nu-i a bună. De când a plecat din țară — și sînt aproape două luni de-atunci — parcă l-a-nghițit pămîntul. Pun mîna în foc : Neluțu o făcea pe voiajorul, dar se ocupa cu alte minuni : în slujba nemților, a americanilor, nu știu, dar în slujba cuiva tot este !

NANA (*cu o preocupare disimulată*) : Asta da, bombă ! Neluțu, spion ?

JEANINE : Da, Nana ! Și, eu treceam, în ochii tuturor, drept logodnica lui !... Ba mă mai și lăudam...

SANDA : Nu fi caraghioasă, Jeanine. Neluțu, și spion ! Negustorie, învîrteli, afaceri, asta-i slujba lui !

NANA (*extrem de stînjenită*) : Jeanine, de vă spun și eu o bombă, faceți explozie toate.

OLIMPIA : Ține-mă, sfînte Sisoe !

NANA : Jeanine, nu ți-am spus pină acum, poate nu ți-a spus nici el... Am avut și eu unele... legături cu Neluțu...

(*Cu un gest incercînd s-o liniștească.*) Nu, nu, nu ceva urît... Jur ! (*Buquind.*) Ii!... Știi, cu lipsa asta de medicamente, mai serveam și eu pe cite cîneva cu o aspirină Bayer... un calciu Sandoz... și mai ales cu medicamentul ăsta nou... penicilină... Poate ai auzit... orice boală ai, faci o injecție și nu mai mori !... Dacă s-o fi prins vreun fir, cu Neluțu... eu, cu combinația cu medicamentele lui... m-am nenorocit...

OLIMPIA : Aoleu ! Aoleu ! Dumnezeu mare ! Nici voi n-aveți minte de două parale ! Fir-ar ai dracului de bărbați c-o să vă mîninge capul și tot n-o să vă-nvățați minte odată ! (*O privește lung pe Sanda.*) Destupă-ți bine urechile, Sanda ! că și pe tine te-ar putea paște poliția !... „Atenție ! Sus ! Plin !”.

SANDA : Pe mine ? De ce ?

OLIMPIA : Domnișoară, eu mă-mpac bine cu oamenii deștepti ; nu m-am împăcat însă niciodată cu ai care o fac pe deșteptii ! Cît crezi c-o să-ți mai meargă, cu mine ? Nu știu nimic despre tine, nu bănuiesc nimic, nici n-aș ști ce să bănuiesc, dar îți cam pierzi nopțile cu poeziile și niciodată nu le citești de una singură.

SANDA (*fisticită și îngrijorată*) : Coană Olimpio, e adevărat, citeodată mai vine pe la mine cite o colegă...

OLIMPIA : Colegă, coleg, fie ce-o fi ! Unde nu dă Dumnezeu să mă lămuresc și eu odată ce e ! Lui îi rup picioarele și pe tine te evacuez în doi timpi și trei mișcări. (*Ridicînd tonul.*) Nu vreau să am de-a face cu poliția de moravuri ! Ori respecti pensiunea și pe mine, ori du-te cu Dumnezeu ! N-am deloc chef să dau de belea din cauza ta !

LOLA : Ho, cucoană, ce-ți căsună pe fată ? Ea-i de vină acum, că poliția e cu ochii pe noi ? De ce n-ai fi tu de vină ? N-am fire de pâr în cap cite matrapazlicuri învîrtești mătăluță, ca să nu mai vorbesc despre ce vorbește tot cartierul.

OLIMPIA : Ce ?

LOLA : C-ar trebui s-achiți abonamentul pentru radio la Londra, nu aici, la noi.

OLIMPIA : Hm ! Cartierul, nu tu ? Păi nu sînt eu a' proastă ? Ia să nu-i fi spus eu ăluia de la poliție că ești o blată băbătie, că mai cirpești cite o hanță ca să-ți ții zilele, și să-i fi povestit eu de casa ta de... de mode, unde învățai manechinele cum să se dezbrace, nu cum să se îmbrace.

LOLA : Madam, pîn-aici ! Dacă nici pîn-acum n-ai aflat cine sint, află că eu am învățat școala de croitorie la Viena, am avut cea mai selectă casă de mode din oraș și sint și astăzi cea mai căutată croitorească, onorabilă din toate punctele de vedere.

OLIMPIA : Dumnezeu sîi te ierte, și pentru ce ești, că eu te-am iertat ! Nu tu ești de vină de ce-i pe capul nostru ! Ai dreptate ! Eu, eu sint de vină, eu, eu ! Că proasta de mine, n-am avut destulă minte să fi luat manifestul, să mă fi dus cu el la poliție. Că de la manifest a-nceput toată tărășenia. Scăpam de toate necazurile !

SANDA : Ori de-abia le-ncepeai. Te dădeai cu mîinile legate în gura lupului.

OLIMPIA : O fi și cum zici tu. Dacă mă întrebau la poliție de ce m-am scotit eu cea mai demnă să primesc un manifest comunist ?... *(În acest moment, pe ușa de la vestibul intră Clementina, ușor involburată.)*

CLEMENTINA : Bună ziua ! Nana, bombele tale nu fac două parale ! Să vă servesc eu o bombă-bombă !

OLIMPIA : Lasă bombele, că nu-ți merge ! N-ai venit la timp la masă.. știi regulamentul. Pe unde mi-ai umblat ?

CLEMENTINA : M-a ridicat poliția de pe stradă !

OLIMPIA : Poliția ? !

LOLA : Aoleu, mi-au aflat adresa. Or fi crezut că sint eu, că din spate avem aceeași talie.

OLIMPIA : Ce dracu-ai mai făcut și tu, pardon, dumneata, doamnă Clementina, de-ai ajuns la poliție ?

CLEMENTINA : Nimic. Doar că un tînăr a trecut în fugă pe lângă mine, eu am observat că dintr-o plasă i-a căzut un pachet, am ridicat pachetul, l-am strigat... el a luat-o la goană și mai abătut... și, din spate, a venit un domn cu gambetă, care mi-a smuls pachetul din mînă și m-a poftit pînă la „Siguranță”. Și-acolo, cînd am desfăcut pachetul, am văzut cu ochii mei : erau manifeste.

OLIMPIA : Iar manifeste ?... Eu leșin ! Nu mai rezist la atîtea emoții. Și cum ți-au dat drumul ?

CLEMENTINA : Cînd au aflat cine sint, probabil și-au dat seama că-s doar o victimă. Un boier să scrie sau să colporteze manifeste comuniste !... Că-s comuniste, nu ? *(Scoate un manifest din buzunarul jachetei.)* Am păstrat unul, ca amintire. *(Citește.)* „Pentru salvarea țării și a națiunii, trebuie să denunțăm imediat alianța cu Axa”...

OLIMPIA *(smulgîndu-i manifestul din mînă)* : Nu citești nimic ! La mine în pensiuie nu se face politică !

LIGIA : Ia să-l văd și eu !... Nu-i ca al meu ! E mai mic. Pe al meu l-am cules după o alarmă. Mi l-a aruncat cineva din avion.

OLIMPIA *(turbată)* : Și tu ai unul ? Unde e ?

LIGIA *(scoate o coală de hirtie din cutia pianului)* : Poftim ! *(Din memorie.)* „Iar am venit la voi. Nemții au răspîndit ceață ca să nu vă vedem obiectivele. Dar voi știți că nemții vă țin mereu în ceață toată țara !...”

OLIMPIA *(se repede și-i astupă Ligiei gura cu mîna)* : Asta-l știe și pe dinafară ! M-ați innebunit ! O să pun manifestele pe foc, v-arunc și pe voi în foc, și la urmă m-arunc și eu ! Ori, mai bine m-arunc întîi eu ! Numai așa mă liniștesc !...

CLEMENTINA : Doamnă Olimpia, ce te pierzi așa cu firea ? E plin orașul de manifeste. Ai mai văzut unul mai demult, chiar aici, în pensiuie !

OLIMPIA *(apropoe cu disperare în glas)* : Am văzut, doamnă, am văzut, n-aș mai fi văzut ! Da' pe atunci nu știam ce știu azi. Bombele care cad în oraș nu-s nimic, pe lângă măciucile care au căzut în primăvara asta pe capul meu ! Poliția e-n circa mea, doamnă ! Dacă pînă azi mă mai amăgeam c-oi fi eu prăpăstioasă, acum nu mai am nici o îndoială. Azi-dimineață, la vreun ceas după ce plecaseși dumneata, m-am trezit cu un neamț și-un polițist de-al nostru. Au inspectat toate camerele, neamțul a șters-o și am rămas cu polițistul. Asta n-a mai făcut nici pe electricianul, nici pe inspectorul sanitar, nici pe dracu', nici pe lacu', cum au făcut-o ăilaltii. A dat cărțile pe față.

CLEMENTINA : Adică ?

OLIMPIA : Mi-a cerut cartea de imobil, o cafea, a scos un carnet și m-a luat la întrebări despre fiecare din pensiunile mele, mai puțin doamna avocat, care nu-i trecut în cartea de imobil, că nu locuiește aici.

NANA : De-ar fi numai de-ai-a...

OLIMPIA : Ce vrei să spui ? !...

NANA : Nimic... Da-i bine să ne ferim de ființa asta. Să nu-i pomenim nici un cuvînt despre necazul nostru.

CLEMENTINA : Individul s-a interesat și de mine ?

OLIMPIA : N-a sărit peste nimeni.

CLEMENTINA : Cam ce te-a întrebat ?

OLIMPIA : La fel ca despre fiecare. Cum vă cheamă, dacă aveți copii minori, bărbat pe front, dacă aveți slujbă...

JEANINE *(cu un gest)* : Aici pe mine mă avea în vedere, doamnă Clementina.

OLIMPIA : Dacă aveți și alte venituri...

NANA : Adică vînzările pe sub mînă. Pe mine mă vinează.

OLIMPIA : Dacă aveți cunoștințe sau rude mai apropiate prin oraș...

LOLA : Dacă-i vorba de cunoștințe și rude, de mine-i vorba. Vor să afle unde m-aș putea ascunde.

CLEMENTINA : Și, de rudele mele ce-ai spus ?

- OLIMPIA : Că nu știu nimic, cum nici nu știu. Și așa despre fiecare. Când a ajuns la mine, a schimbat placa. Nu tu dacă am copii, nu tu dacă am bărbat pe front, nu tu dacă am rude apropiate prin oraș, nu tu comerț clandestin — nu cumpăr, nu vind alimente... Ce-l interesa pe el era doar dacă sint dispusă să servesc masa și la bărbați. nu numai la femei... Sint sigură, aici a bățut direct în Sanda. Adică, pasămite, eu aș servi și masă la staffile care vin noaptea în pensiunea mea. (*Către Sanda.*) Nu, madmazel ?
- SANDA : Te-a lăsat să înțelegi că știe c-ar veni bărbați noaptea prin pensiune ?
- OLIMPIA : Ce, era prost ? ! M-a luat, și cu bărbații, tot pe ocolite, cum m-a luat și cu ce slujbe aveți — nu tu dacă aveți ori n-aveți slujbe. Și nu-i vorba numai de tine, Jeanine, că n-ai acum slujbă...
- LOLA : Dacă-i vorba de mine, eu îmi în zilele cu croitoria.
- CLEMENTINA : Doamnă Olimpia, n-am bățut toba, dar n-am făcut nici un secret, nici față de dumneata, și nici azi la poliție, că pînă luna trecută primeam o mică rentă de la un unchi, fratele mai mare al tatei. Poliția, dacă cel de dimineață a fost de la poliție...
- JEANINE : A fost, a fost !
- NANA : Precis : și poliție, și Gestapou !
- CLEMENTINA : ...poliția știe că unchiul meu nu mai are posibilitatea să mă ajute ; e arestat pentru atitudine antinazistă, însă...
- OLIMPIA : Aoleu ! De-aia mă întreba de rude, să vadă dacă știu pe cine în în casă.
- CLEMENTINA : N-ai știut. Dacă ți-e teamă, plec. În orice caz, pentru plata pensiunii, să n-ai grijă. Dau câteva lecții, meditații de franceză. (*Către toate, subliniat.*) La meditații mă duceam, nu la ghicit în cafea.
- OLIMPIA : Doamnă, o clipă nu mi-a trecut prin minte că nu mi-ați plăti ! Cît mă mai descurc, la mine aveți credit nelimitat.
- CLEMENTINA : Mulțumesc, doamnă Olimpia, sper să nu profit de amabilitatea dumitale. Și cu atît mai mult n-aș vrea să ai neplăceri din pricina mea, deși nu vād că ai putea avea, cu toată vizita simandicoasă de azi-dimineață.
- OLIMPIA : De ți-ar fi gura aurită ! La drept vorbind, și polițistul — că și pe ăsta l-am omenit de citeva ori, ba cu o pulpă de vițel, ba cu ceva sunători — pînă și el nu se arăta prea înverșunat. Știu și eu ce să mai zic ?... Un pliculeț tot i-am dat și azi... și l-a luat.
- LIGIA : Atunci, dă-mi și mie manifestul înapoi, să-l pun pe note.
- OLIMPIA : Mai lasă-mi-l și mie, drăguț, să-l învăț și eu pe dinafară.
- LIGIA : Învăță-l, miine te ascult și-ți pun notă. (*Face citeva acorduri, apoi se cufundă din nou în studierea unor partituri imaginare.*)
- OLIMPIA : Poftim ! Sint atît de zăpăcită, că mi-a ieșit din minte că am un butoi cu pulbere în buzunar. Doamnă Clementina, un manifest e al dumitale. Ce fac ? Să-l pun pe foc, mi-e frică. Dacă ai de la poliție te-au lăsat dinadins să-l dosești ?... Să-l duc la poliție, cine știe ce mai iese... (*În acest moment intră Angela, îmbrăcată cu elegantă ostentativă.*)
- ANGELA : Bună ziua.
- OLIMPIA : Bună ziua, doamnă avocat. (*Cu mina la spate, se retrage de-a-n-doaselea.*) Mă scuzați... Am ceva de pus pe foc... nu, la foc !... La cină vă servesc o surpriză... (*Iese cu spatele, făcînd plecăciuni.*)
- ANGELA : Cu ce bombe ne mai delectezi azi, Nana ?
- NANA : Nu-ți ajung bombele americanilor ?... (*Privind-o insinuant.*) În orice caz, telegraful n-a fost lovit. Toate, absolut toate telegramele își iau zborul...
- ANGELA (*cu prefăcută sinceritate*) : Nu-nțeleg.
- NANA (*cu un gest*) : Vorbeam și eu așa.
- ANGELA : Ce mai faci, Jeanine ? Ți-ai găsit ceva de lucru, ori tot numai promisiuni ?
- JEANINE : Cine mai angajează azi o dactilografă ? Poate după ce-o trece frontul, dac-o mai rămîne ceva din oraș. Restaurantul mare, unde mi se făgăduise un loc de casieră, e praf și pulbere... două fabrici unde aveam spe ranțe, bombardate și ele...
- ANGELA : Greu, greu pentru o femeie singură în vreme de război ; simt pe pielea mea. Dar o să treacă...
- LOLA : O să treacă, pentru dumneavoastră, astea mai tinere... Pentru una ca mine...
- ANGELA : Ei... (*Cu un suris.*) O femeie bine, suplă ca dumneata, rămîne tinără toată viața... Ai mai avut vreo dispută amicală cu nemții prin biserici ?
- LOLA (*crispată*) : Eu n-am avut niciodată dispute cu nimeni nicăieri.
- ANGELA : Îmi pare bine pentru dumneata. De obicei, cînd cred că sint lezați, nemții nu te slăbesc cu una-cu două. (*Lola se uită semnificativ către celelalte, însemnînd : „nu v-am spus eu ?”*) Apropo, doamnă Clementina, azi am avut plăcuta surpriză să flu numită apărător din oficiu al unui unchi de-al

- dumneavoastră... Va fi judecat în curind.
- CLEMENTINA : Da, știu, unchiul Mircea...
- ANGELA : Nu i-am citit încă dosarul. Cunoașteți vreun amănunt care m-ar putea ajuta în apărarea lui ?
- CLEMENTINA : Nu. Știu însă motivul pentru care a fost dat pe mîna justiției. Un memoriu adresat guvernului, prin care întreba dacă nu cumva numele țigărilor „Mărășești” a fost schimbat în „Dorobanți” doar din simplul motiv că numele „Mărășești” zgirie urechile nemților...
- ANGELA : Doar atît ?... E un original, unchiul dumneavoastră.
- CLEMENTINA : Toată viața a fost un original, și la opțeci și doi de ani, cîți are acum, e și mai original...
- OLIMPIA (*reintră, străduindu-se să adopte un ton vesel. În mîină are un castron cu salată, pe care îl pune pe bufet*) : Acușica, acușica, vine și păpica !... Numai căscata de Aneta nu mai vine. Am trimis-o după iaurt, că surpriza-i cu iaurt, și iaurt s-a făcut. Nu vă-nghesuți ! Fiți liniștite, am pus pe foc ce era de pus. Vă dau și ficăței la tîgaie.
- SANDA : Te-ajut eu să întindem masa.
- ANGELA : Un moment ! Coană Olimpio, aș fi preferat să fim singure, dar n-am de ce mă feri nici de dumnealor. Vă rog, pentru mine nu mai puneți tacim. Îmi pare rău, împrejurările însă mă silesc să nu mai iau masa la dumneavoastră.
- OLIMPIA (*lovită*) : Vai, doamnă, nu se poate ! Să plecați de la mine ? V-am nemulțumit cu ceva ? Nu vă satisface serviciul ?
- ANGELA : N-aș avea de ce să mă plîng, cu toate că... (*cu un zimbet malițios*) mi s-a cam acrit de ștevie și urzici... curățătoria chimică s-a închis și nu vād cine altcineva m-ar putea scăpa de petele de mîncare cu care mă blagoslovește, cu atîta candoare, simpatica noastră Aneta... Dar nu de aceea vă părăsesc. E posibil să părăsesc și orașul.
- JEANINE : Va să zică, ai cucerit și Bucureștiul...
- ANGELA : ...Poate...
- OLIMPIA : Bine, dar pînă plecați...
- ANGELA : Pînă atunci, am altă soluție, mai convenabilă.
- OLIMPIA : Doamnă avocat, doriți să vă scad ceva din preț ? Pentru dumneavoastră, o clientă atît de amabilă, de distinsă, de veche, o fac, deși mi-e greu... Cu scumpetea asta...
- NANA : E-te-te, ce mărînimoașă ai devenit ! Dacă-i pe-așa, fă-mi și mie o reducere...
- ANGELA : O, nu doresc nici o reducere, deși la pensiunea lui Ciolac se oferă,
- la același preț, o masă mai substanțială, mai variată, într-o ambianță, zice-se, ceva mai atrăgătoare... În sfîrșit, vă repet, dacă n-ar fi intervenit anumite... evenimente... (*Nana e pe punctul de a izbucni, apoi se răzgîndește*) ...aș fi rămas tot aici. Cum însă au intervenit, vă rog să facem socotilele. V-am avansat o sumă mai măricică în contul meselor...
- OLIMPIA : Imediat, doamnă, să vedem ce spune la catastif. Vă dau înapoi pînă la ultimul sfînt. (*Face doi pași, apoi se întoarce*.) Da' de ce să vă dau ? Ce, eu rup învoiala ? Vă închid eu ușa pensiunii ? Nu dau nici un ban ! În fiecare zi, porția vă stă la dispoziție, oină vă lichidăm.
- ANGELA : Mă tratezi ca la piață, coană Olimpio ? Bine, doamnă patroană de pensune ! Cunoașteam eu și pînă acum anumite dedesubturi ale casei... Mărturisesc însă că escrocheria n-o aveam înscrisă în dosarul dimitale. Te rog, dă-mi banii !
- OLIMPIA : Nu-ți dau nici un ban !
- ANGELA : Bine. Cu mine ai terminat-o. (*Către celelalte*.) Eună seara. (*Iese trîntind ușa*.)
- OLIMPIA : Jigodie afurisită ! Eu nu știam cum s-o mai corcolesc, și ea, poc cu copita !
- LOLA : Cu asta te gășiși să te iei în bețe ? E-n stare să te dea în gît pentru un fleac, darmite cînd te are la mînă cu atîtea : porc în coșciug, mită la fisc, radio Londra, manifeste comuniste în casă...
- OLIMPIA : Dacă-i pe așa, pe tine nu te are ? Ai uitat cum te-amenința cînd te-ai bătut în biserică ? (*Maimuțărînd-o*.) „Madam Lola, n-o lua-n ușor. Agitație, atac împotriva armatei germane...”
- LOLA : Aoleu ! Te pomenești că asta a pus Gestapoul pe urmele mele ? !
- JEANINE : Ce-ar fi de mirare ? Creatura asta infernală e capabilă de orice !
- NANA (*după o ezitare, explodînd*) : Mai mult decît de orice ! E o nelegiuîtă ! (*Parcă cerîndu-și scuze*.) Jeanine, poate nu ți-aș fi spus-o niciodată, te-aș fi lăsat să afli din altă parte. Acum, cînd știi cine e voiajorul, află și cine e avocata : amanta lui ! (*Stupoare*.) Da, da, amanta lui ! Să vă citesc. De patru zile țin în poșetă copia telegramei. De-aia i-am trîntit-o cu telegramele care zboară ; să știe că știu ! (*Scoate din geantă o foaie de hirtie*.) Eu am bătut-o la telegraf, cu mîna mea... (*Citește*.) „Neluțu cutare”, ăsta-i voiajorul... Stop. Athénée Palace, București. Stop. Procesul mătușii rezolvat cu bine. Stop. Sosesc București, marți, pentru definitivarea formalităților. Stop. Rog rețineți cameră hotel. Mătușa vă îm-

brățișează. Stop. Semnat Angela. (*Către toate.*) E limpede că-i amanta lui ?

JEANINE (*năducită*): Mătușă... proces... formalități... De unde amantă ?...

NANA : Ehei, de unde ! Așa se-ntrebau și ai de la cenzură, de era să nu-i mai dea drumul la telegramă. Dar i-am scos eu la lumină. Mătușă e avocata. Procesul ciștigat... e că și-a aranjat ploile să se mute la București. Definitivarea formalităților, adică formele pentru căsătorie. Îmbrățișările și hotelul... asta nu mai e nevoie să fie traduse. (*Gest.*) Acum e clar, nu ?

LOLA : Doamnee !... Deșteaptă mai ești, Nana ! Ptii !... E amanta lui ! Ți l-ai suflat, Jeanine !

JEANINE : Fir-ar a dracului de tirfă !

CLEMENTINA : De fapt, ar trebui să-i fii recunoscătoare ; te-a scăpat de el !

SANDA : Chiar așa ! Ducă-se !

JEANINE : De-ai-a ținea să i-l prezint...

OLIMPIA : Crezi că tu le-ai făcut cunoștință, Jeanine ? Pun capul jos : se cunoșteau de mult. Cine știe ce ginduri aveau cu noi, de te-a momit pe tine, să le faci — chipurile — cunoștință.

NANA : Te pomenești că mai dă și ea cite o notă la poliție... De, avocată... relații peste tot...

OLIMPIA (*la o idee*) : Ia stați ! Cînd ne-am trezit cu plicul cu manifestul, în hol ?

LOLA : În ziua cînd m-am bătut cu nemții în biserică. Știu sigur.

JEANINE (*dîndu-și cu palma peste frunte*) : Extraordinar ! În duminica aia i l-am prezentat pe voiajor avocatei !

NANA : Vedeți ? E limpede ca bună ziua !

OLIMPIA : Jeanine, gîndește-te bine : cînd v-ați întors de la restaurant, avocata nu s-a folt ceva mai mult prin hol ?

JEANINE (*străduindu-se să-și amintească*) : Maică Precistă, atunci n-am dat nici o importanță, dar acum, după ce știu ce știu... S-a făcut că-i cherche-lită, s-a-mpiedicat de preș și nu mai termina să-l așeze ca lumea.

NANA : Ea a adus plicul !

LIGIA : Madam Olimpia, unde ții si-criul ?

OLIMPIA : În pivniță. Da' mă duc chiar acum să-l pun pe foc, să dispară orice dovadă.

LIGIA : Nu, nu, nu ! Păstrează-l. Dacă moare subit doamna avocat ? (*Gest cu degetul la timplă în formă de pistol.*) Pac-pac !

OLIMPIA : Doamne ferește ! Bine că n-are pistol, că profesoara ar omori-o !

SANDA : Păi, dacă și noi facem, din tințar, armăsar !

CLEMENTINA (*cu autoironie*) : Zău așa ! Hai mai bine să vă ghicesc eu în cafea ! Vă spun la fix și dacă voiajorul

e spion, și dacă avocata e omul poliției !... Dar, mai întii, hai să bem cite un pahar cu apă rece !... (*Sirenă, semnal de prealarmă.*)

LOLA : Prealarmă !

OLIMPIA : Repede, în adăpost !

NANA : Tît ! (*Iese în fugă.*)

LOLA : Mai întii, ficăței ! (*Iese și re-întră în fugă, cu o tigaie în mină.*) De-oi muri, să mor sătulă. Jeanine, ia salata ! Piine și furculițe ! (*Își bagă mina în sin.*) Ce deșteaptă sînt că nu mă despart nici ziua, nici noaptea, de săculețul cu bijuterii !

(*Ligia zdrăngăne citeva note la pian.*)

OLIMPIA : Ligia ! Prealarmă ! Hai !

LIGIA : Pentru atît, nu mă deranjez !

OLIMPIA (*iese și reîntre din camera ei, cu două geamantane în mină*) : Hai, Jeanine, pune mina ! Serviciile de argint trag al dracului la cîntar !... (*Iese în fugă, urmată de Lola și Jeanine.*)

NANA (*întră îmbrăcată într-o haină de blană. Își șterge cu o batistă transpirația de pe față*) : Doamne, Doamne ! (*Iese.*)

(*Ligia zdrăngăne imperturbabilă la pian.*)

CLEMENTINA : Ligia dragă, hai să ne plimbăm puțin prin pivniță, ne mai dezmoțim picioarele...

LIGIA : Ce, ești ne bună, plimbare-n timpul alarmei ?

CLEMENTINA : Atunci, hai la adăpost.

LIGIA : Atunci, cînd mă mai plimb ? (*Cîntă muzică de promenadă.*)

SANDA (*către Clementina, cu un gest*) : Nu insistați. Dacă o bruscăm, iar începe să țipe, să se zbată... și, de mers, tot nu merge. O conving eu ; cînd sună alarma, e mai docilă.

(*Clementina privește cînd la Sanda, cînd la Ligia, cu anumită bănuială, apoi iese.*)

LIGIA (*întorcîndu-se către Sanda*) : Nu cobori ?

SANDA : Nu ; doamnă profesoară, vreau să vă mai anunț ceva, ceva ce mă bucură foarte mult : mi s-a spus, zilele astea, că pot avea deplină încredere în dumneavoastră !

LIGIA (*ironică*) : Ai stat de vorbă cu medicul meu de casă ? Ar fi interesant ce părere are despre pacienta lui, că eu... de cînd mă complac într-o ne bunie blîndă, nu știu dacă n-am ajuns să fi intrat de-a binelea în rol...

SANDA : Doamnă !... (*Îi sărută mina.*) Am stat de vorbă cu cineva care vă cunoaște mai bine decît orice medic : și pe dumneavoastră, și împrejurările tra-

gice în care s-a prăpădit soțul dumneavoastră... Universitar, vederi de stînga, arestare, anchetă, îmbolnăvire...

LIGIA : Destul ! Ce vrei de la mine ?

SANDA : O mină de ajutor. Cum mi-ai mai dat de atîtea ori, din ziua cînd ai pretins că am citit împreună, o noapte întreagă, poezii de Bacovia.

LIGIA (cu ironie binevoitoare) : Și n-am citit ?... (Redevenind gravă.) Să-ți dau manifestele ?... Nu ! Nu te sfătuiesc să împrăștii și azi manifeste în timpul alarmei. Nu-mi place deloc povestea cu polițistul și cu neamțul.

SANDA : Tocmai că despre asta vroiam să vorbesc cu dumneavoastră. Cum facem să temperăm tensiunea din pensiune ? Cum să insuflăm fiecăreia un dram de liniște ?... Sigur, nu să le amăgim că n-ar fi nici o primejdie ; să le convingem că mai întîi și mai întîi trebuie să-și păstreze calmul. Eventual, am putea apela și la Jeanine...

LIGIA (insinuant) : Am observat că Jeanine s-a schimbat, de la o vreme. E mult mai serioasă. (După o clipă de gîndire.) Ce-ar fi, Sanda, să-ncerci să pui în aplicare ideea ta cu atelierul de lenjerie ?...

SANDA : Nu știu dacă e momentul cel mai potrivit. Mi-e să nu dau greș.

LIGIA : Poate că e mai bine să fii circumspectă... deși colegile noastre de pensiune, sînt convinsă, știu despre tine, sau cel puțin bănuiesc, mult mai multe decît îndrăznesc să spună. Și-așa au început să arunce cite o vorbă în doi peri despre tînărul care rămîne peste noapte la tine. Ți-nchipui că numai eu am observat cum bagî pe furis cite o felie de piine în buzunar, ca s-o duci sus în mansardă ? Spune-i să nu mai vină. Cel puțin o vreme. Pînă ne-om lămuri ce coace poliția.

SANDA : Doamnă profesoară... poate și băiatul dumneavoastră din *maquis* este urmărit... și se ascunde pe unde poate...

LIGIA : Băiatul meu... (Își șterge o lacrimă rebelă.) O mai trăi ?... Nu mai știu nimic de el, de doi ani... O mai trăi ?... Și nimeni pe lumea asta nu poate să-mi spună ce e cu el !... (Sună încetarea prealarmei. Ligia se așază la pian și cîntă, pierdută în gînduri, o elegie. Intră Olimpia, Lola, Clementina, Nana și Jeanine.)

LOLA (cu năduf) : Mai deștepte, voi, că n-ați coborît ! Sus-jos ! Sus-jos ! M-am săturat pînă peste cap de vîfăți. Bombele, peste mine, Gestapo-ul, în spinare, cu croitoria — nici o sfîrșială... Plec. V-am spus și-n pivniță : mă duc la mănăstire. Acolo, măcar e liniște. De-o fi nevoie, mă și călugăresc.

OLIMPIA : Numai călugăriță nu fuseși, Lolo !

LOLA : Da' ce-ai vrea ? S-aștept cu miinile în sîn, să mă-nhațe poliția ?

SANDA : Coană Lola, te știu femeie deșteaptă, descurcăreată... Ce-a intrat spaima asta în dumneata ? Nu po-vesteai matală că nu e parastas, nu e înmormîntare să nu te laude toată lumea c-ai apărât sînta biserică ?

LOLA : Și ce-mi ține asta de cald ? ! La o adicăteala...

LIGIA : Cum ?... Să fii în admirația unui oraș întreg e puțin lucru ?

CLEMENTINA : Ești persoană onorabilă, îți cîștigi piinea cu acul !

SANDA : Coană Lola, dumneata ai bre- vet de meseriaș ?...

LOLA : Ahă, brevet de maistru croitor și diplomă de profesoară de lucru !

SANDA : Ce-ar fi să deschizi un atelier pentru o instituție de care să nu se poată lega nimeni cu una-cu două ?... De exemplu... pentru armată !

LOLA : Trosce ! Ce să lucrez cu pentru armată ?

LIGIA : Lenjerie !

JEANINE : Știi că ar fi o idee ?

CLEMENTINA : Și încă ce idee ! Scapi sigur de Gestapo !

SANDA : Și nu numai dumneata. O an- gajezi și pe Jeanine... s-o pui și pe ea la adăpost.

LIGIA : Madam Lola, și eu știu să croiesc și să cos...

LOLA : Te iei după fetișcanele astea, pro- fesoaro ? ! Firmă cu angajați ? Păi îți arde un impozit de-ți ia piuitul !

SANDA : Atelierele care lucrează pentru armată sînt scutite de impozit.

LOLA : Zău ?

OLIMPIA : Zău, zău ! Și nu mai face na- zuri ! Sanda ți-a dat o idee de mili- oane. Nu te gîndești ? Comenzile de la armată o să fie un mizilic, pe lîngă ce poți ciupi pe de lături !

NANA : Ce mai, e o afacere, din toate punctele de vedere.

LOLA : De vorbit e ușor. Da' de unde capital... cine-mi dă autorizație... Ehe !... (Gest.)

OLIMPIA : Ceva capital, la nevoie, mai găsim noi...

SANDA : Am și eu un văr la intendență, la garnizoană. Nu știu cît poate să ne-ajute... Dacă vă hotăriți, eu încerc.

LOLA (se scarpină în cap) : Știu și eu ce să zic ?... Afacerea asta e și nu e : dracu' știe, Doamne iartă-mă...

ANETA (intră ca o vijelie) : Cucoană, cucoană, ce-am pățit ! S-a ținut un neamț după mine prin tot orașul !

OLIMPIA : Păi cine nu se ține după tine !

ANETA : Nu așa, cucoană ! Asta vroia altceva. Se ținea la depărtare, dar din ochi nu mă slăbea.

LOLA : Gestapo-ul ! A pus Gestapo-ul și pe urmele ei !

CLEMENTINA : Ei ! Coană Lola, dă-o-n- colo de treabă ! Una, două, Gestapo-ul !

- ANETA : L-a pus, vai de păcatele mele !
Că mi-a pierdut urma de-abia cînd
m-am ascuns sub pod !
- OLIMPIA : Și iaurt ai adus ?
- ANETA : N-am adus, cucoană ! N-am gă-
sit nimic... Ba găsii ceva. Un plic în
cutia de scrisori. *(Moment de spaimă
generală.)*
- OLIMPIA : Plic ? ! Să nu mai aud de
plicuri ! Pune-l pe foc !
- ANETA : Cucoană, p-ăsta scrie numele
matale. Ia te uită !
- OLIMPIA *(ia plicul de un colț și-l pri-
vește de la depărtare)* : Da ! e numele
meu. *(Ii întinde plicul Nanei.)* Ia vezi,
Nana, ăsta e venit prin poștă ?
- NANA : Nu, n-are ștampila poștei. Are o
altfel de ștampilă. A fost trimis prin
curier special. Pe ștampilă scrie...
scrie... nu deslușesc.
- LOLA : Aoleu, dacă nu-nțelege, e pe
nemțește, e de la Gestapo !
- SANDA : Ce-i cu dumneata, coană Lolo ?
O îți una și bună ! O să te-mbolnă-
vești, zău așa ! Dă-i dracului de nemți !
Mai e puțin și scăpăm noi de ei !
- LIGIA : Dați-mi plicul tot mie ! *(Ia pli-
cul, îl desface tacticos cu un cuțit,
apoi scoate o coală de hirtie bătută la
mașină.)* E de la primărie.
- LOLA *(enervată)* : Iar n-ai plătit impo-
zitul, Olimpio ? !
- LIGIA *(citește)* : „În virtutea Decretului
nr. ... *(mormăie)* cutare și a referate-
lor organelor noastre de resort, care au
constatat pe teren că pensiunea intru-
nește toate condițiile necesare, din
punct de vedere al amplasării, al stării
sanitare și al posibilităților de strămu-
tare a locatarilor, vă comunicăm că...”
*(Scurtă pauză, în care timp Ligia ci-
tește în gînd.)*
- OLIMPIA : Zi ! Zi tare !
- LIGIA : „...că începînd cu data de 20 mai
1944...”
- NANA : Peste cinci zile...
- LIGIA : „...pensiunea este rechiziționată
de primăria orașului, în vederea pu-
nerii ei la dispoziția comandamentu-
lui german din vecinătatea imobilului”.
- OLIMPIA : Rechiziționată ? !... *(Toate se
privesc uluite.)*
- CLEMENTINA : Groaznic !...
- LIGIA : „...Proprietara pensiunii și perso-
nalul ajutător se mobilizează pe loc,
la dispoziția popotei germane. Loca-
tarii vor fi strămutați prin grija pri-
măriei”.
- LOLA : Adică, la pușcărie cu noi !
- LIGIA : „Pentru dispozițiuni suplimentare,
proprietara pensiunii se va prezenta
în data de 16 mai 1944...”
- JEANINE : Adică, miine...
- LIGIA : „...la camera 188. Semnat, pri-
marul...”
- SANDA *(mai mult sieși)* : Asta coceau !...
- OLIMPIA : M-a-ngropat de vie ! Îmi pun
ștreangul de gît, că eu slugă la nemți
nu mă bag !
- ANETA : Nici eu, bătui-i-ar Dumnezeu !
De-aia m-a urmărit neamțul. Vroia să
mă rechiziționeze din noaptea asta !
(Încep să plîngă.)
- LOLA : Tot de nemți mi-a fost scris să
am parte ! Auzi-le-aș de nume și ve-
dea-i-aș cu casca pe cruce ! Doamne,
iarță-mă !
- OLIMPIA : Criminalii ! Criminal și pri-
marul, și ăl de la electrică, și sani-
tarul, și polițistul de azi-dimineață !
Erau trimiși de el, de primar, să-mi
scoată sufletul, să mă dea plocon nem-
ților, cu pensiune cu tot !
- JEANINE : Va să zică, nu pe mine mă
urmăreau... pentru Neluțu !...
- NANA *(mai mult sieși)* : Mă miram eu.
să-și piardă vremea poliția cu mine...
Niște medicamente, acolo... *(Gest.)*
- OLIMPIA *(recăpătîndu-și impetuositatea)* :
Dau foc la pensiune !
- LOLA : Mai bine dăm foc la comanda-
mentul nemților !
- SANDA : Coană Olimpio, coană Lolo, hai
să rămînem cu picioarele pe pămînt !
Să ne gîndim cum punem pe roate
atelierul, că atelierul e salvarea pen-
siunii !
- JEANINE : Categorie, cu un atelier pen-
tru armată, altfel discutăm !
- LOLA : Sanda, fă-te luntre și punte și fă
rost de aprobare pentru atelier.
- OLIMPIA : Da' urgent, urgent ! Cu ea la
mînă, mă bat și cu primarul, și cu
nemții, și cu Dumnezeu, Doamne, iar-
tă-mă ! *(Se închină.)* Dumnezeii mă-si
de nemți !
- SANDA : Ne batem toate pentru pensi-
une !
- JEANINE : Pe viață și pe moarte !
- NANA : Pînă la ultima picătură de sîn-
ge !
- CLEMENTINA : Ne baricadăm în casă !
- SANDA : Dacă-i război, război să fie !
*(Ligia cîntă la pian, cu patos, un mars
— eventual „Marlborough s'en va-t-en
guerre”. Sirenă de alarmă.)*
- OLIMPIA Alarmă !!! *(Aceeși forfotă și
aceleași reacții ca la semnalul de pre-
alarmă.)*
- LOLA : Mamă, de ce nu m-ai făcut avia-
tor american, să le trîntesc nemților
o bombă drept în comandament !...
- (Toate părăsesc în panică scena.)*

CORTINĂ DE LUMINĂ

Asfințit, după o zi toridă de iulie.

Decorul reprezintă același salon, care a căpătat însă și aspectul unui atelier de lenjerie, prin prezența citorva valuri de pinză, a unei mașini de cusut, a altor unelte și materiale de croitorie.

La ridicarea cortinei, Clementina și Nana stau la măsufă, aplecate asupra unei cești de cafea. Nana, pierdută în gânduri; Clementina, privind-o cu compasiune. Ligia zdrăngăne la pian, însemnând din cind în cind cite o notă într-un caiet de muzică; poate compune. Lola, în balansoar, ezită între a se balansa sau a număra șiragul de mătânii. Sanda, pe canapea, răsfoiește o revistă, făcându-și din cind în cind vînt cu ea.

Atmosfera din scenă amintește de toropoea de la începutul tabloului 1, fără însă a se ajunge la calchiere.

LOLA (privind pe fereastră): Uite: soarele stă să apună, și-o să-nchidă biserica, și eu n-am fost la vecernie, și zăpușeala-i și mai mare!... Voi nu vă sufocați? Pe mine parcă mă strînge cineva de gît... Nici poftă de mîncare nu mai am... Ce-aș mai mîncea o salată de roșii cu castraveți!... Cît o fi ceasul?

SANDA: Nu știu, dar în iulie soarele apune pe la opt...

NANA (privindu-și ceasul): După ceasul poștei, care e cu un minut înainte față de cel de la gară, e 19 și 12 minute. Ceasul meu e cronometru...

CLEMENTINA (arătînd spre ceașcă): Nana, vezi porumbelul ăsta cu aripile întinse...? Asta-i veste. De departe...

NANA (cu speranță în glas): O mai fi trăind?

CLEMENTINA (punînd ceașca deoparte): Trăiește, Nana, trăiește! Cîți n-au fost dați dispăruți, și peste o lună, două, trei...

SANDA: ...și un an...

CLEMENTINA: ...familia s-a pomenit cu o scrisoare de la dispărut, dintr-un lagăr de prizonieri.

LOLA: Ori din vreun spital, cum a fost cu băiatul Ioneascăi... A' de remaiază ciorapi, de lingă biserica Sfîntului Ștefan... Ce, ar fi de mirare să primești și tu o scrisoare de la bărbat-ău? Pun rămășag: porumbelul, de la el îți aduce scrisoare — chiar de-i cafea de năut...

NANA: Doamne, n-aș fi crezut niciodată c-o s-aștept cu atîta dor un semn de viață de la el... Știți, nu prea ne-nțelegeam... Ne hotărîsem să divorțăm, că despărțiți eram de un an... Nici nu mi-a spus cînd a plecat pe front... M-am trezit cu o scrisoare mai tîrziu...

Și, pe urmă, nimic, nimic, nimic!... Doamne, o mai fi trăind?...

LIGIA (tristă, ca un ecou): Doamne, o mai fi trăind?... Cîte femei din lumea asta mare s-or fi întrebînd în clipa asta „Doamne, o mai fi trăind?...”

CLEMENTINA (cu un gest): S-o mai termina vreodată războiul ăsta?

OLIMPIA (intră cu o cămașă pe mînă): Cu cămașa asta am isprăvit cu călcătul pe ziua de azi. Simt că iau foc. Pe-alelalte le calcă Aneta mîine în zori, pe răcoare.

LOLA: Păi, dacă vine astă-seară majurul să ridice comanda?

OLIMPIA: Să fie mulțumit majurul că nu-l întreb pe domnul căpitan de cînd trimite intențența cămăși de poplin, la soldați, pe front! Ce, crede că eu-s cu ochii cirpiți!? Face afaceri pe spinarea noastră!... Zău, Sando, de n-ar trebui să-i pui o vorbă bună pe lingă vărul tău, să-l mai potolească.

NANA: Ferească Dumnezeu să faceți o asemenea greșeală!

SANDA: Madam Olimpia, știi doar, vărul meu ne-a făcut rost de autorizație, pentru că noi aveam nevoie de ea. Avea nevoie armata de un atelier cu o mașină de cusut...

NANA: ...cum am eu nevoie de perucă!

LOLA: Pardon! Așa, cu o singură mașină, execut prompt tot ce mi se comandă! Că n-am de lucru în fiecare zi, nu-i vina mea. Și dacă stau degeaba, de ce să nu-l ajut pe majur?...

SANDA: Dați-l încolo pe majur, cu învirtelile lui! Măcar de-atît e bun: vede lumea că cineva de la garnizoană are mereu treabă cu atelierul. Coană Lola, mă duc eu să mai calc o cămașă-două.

LOLA: Mersi, Sanda. (Sanda iese.) Bună fată. Sanda...

NANA: Cred și eu... Mai ales cînd e vorba de majur... Ieri i-am văzut pe o bancă în parc. Era seară, da' tot i-am văzut. Ce aprins discutau!... Parcă se certau...

LOLA: Nana, pînă aici! Dacă n-ai știut-o pînă acum, află de la mine: o verișoară de căpitan nu se uită la un majur. Unde mai pui: și gras, și chel, și bătrîn, și bondoc...

OLIMPIA: ...și afacerist!

LOLA: Ai greșit-o și de data asta, madam. Deconturile pentru lenjerie, pentru trupă, mi le aduce acasă și nu vrea să ia un ban ca atenție din partea mea. Nu face afaceri nici cît un cap de ață. Asta-i altfel de majur! Și, slavă Domnului, am cunoscut destui ma-

juri. N-a-ți văzut ce mototol e?... Nu-mi aduce și el o dată douăzeci-treizeci de metri de poplin, să-i fac că-măși... Mă omoară cu țiriții : la o zi, două, hop-lop, mai apare cu pinză pentru o cămașă...

CLEMENTINA : Așa i-or fi picind și lui clienții...

NANA : Ori așa își face și el drum pină aici...

OLIMPIA (*sare*) : Scîrț ! Își face drum ! De ce ?

NANA : Asta, poate ne-o spui dumneata. Ce raiba, coană Olimpio !... După atîta vreme, s-ar cădea să ne cunoști mai bine...

OLIMPIA : Eu nu știu nimic, nu vîd nimic, da' de majurul ăsta al Lolei... nu-mi place !

LOLA : Taci, soro ! Nu-ți place !... Da' că-i galanton cu tine și că-ți aduce plocon cite un pachețel, mai des decît mi-aduce mie pinză, asta-ți place ?

OLIMPIA : Lola, nu-ți băga nasul unde nu-ți fierbe oala !

LOLA : Așa e : fiecare cu prăvălia lui : tu, cu pensiunea pentru femei, eu cu lenjeria pentru bărbați. În loc să dai acatiste la biserică că ți-am salvat pensiunea de la rechiziționare, trin-tești și bufnești toată ziua !

OLIMPIA : Taci, soro ! Tu mi-ai salvat pensiunea ? Mi-au salvat-o bănuții mei, împinși în dreapta și-n stînga : la administrația financiară, la inspecția sanitară... da' mai bine tac.

LOLA : Tu, tu, numai tu, tu le faci pe toate, tu le dregi pe toate ! Bine, cu-coană, cu chestorul cine a aranjat ploi-le — și nu pe degeaba ? Cine l-a convins să-l rechiziționeze pe Ciolac în locul tău ? ! Că pensiunea lui Ciolac ar fi mai acătării, că serviciul ar fi mai stilat — și n-am mințit. Cît m-a costat... (*Gest.*)

OLIMPIA : Te-a costat, pe banii mei !

LOLA : Ba pe-ai mei, că erau banii atelierului ! Și cît o să mă mai coste amabilitatea domnului chestor ! Lenjerie pentru casa lui, și numai cu duzina, lenjerie pentru noră-sa, lenjerie pentru cumnată-sa, că are și-ăsta o familie, de nu se mai termină !... Toate, toate, numai cu minușitele mele, și pe daiboji !

OLIMPIA : Ei nu, c-ai înnebunit de tot ! Faci pe patroana cu mine ? Nu-ți crapă obrazul de rușine ?

CLEMENTINA : Of, of, ôf, nu vă mai înfierbîntați pe degeaba !

SANDA (*intră cu o cămașă pe mînă*) : Ce surpriză ne servești astă-seară la masă, coană Olimpio ?

OLIMPIA : Lăsați-mă cu surprizele, că Lola mi-a mîncat sufletul ! (*Cu alt ton.*) Sanda, tu îl cunoști mai bine, mai de mult pe majur ?

SANDA : Eu, pe majur ? Ca și dumneavoastră... De aici din casă... (*Scurtă pauză, în care toate se privesc semnificativ.*)

LOLA : Nu ți-e de ajuns, Olimpio, că-mi mîncinci mie sufletul ? Acum începi și cu Sanda ?... Da' ce să-mi mai răcesc gura de pomană, cu una ca Olimpia ? ! Cu atelierul meu, am scutit-o pînă și de impozit pe pensiune, și dumneaei nici măcar nu mi-a zis mersi... Ba, a mai scumpit și masa !

OLIMPIA : M-ai scutit tu de impozit ? Bietul administrator financiar m-a scutit — și nu pe degeaba ! El, el mi-a dat ideea să transform pensiunea în cantină pentru lucrătoarele atelierului !

LOLA : Lucrătoarele mele !

OLIMPIA : Lucrătoare fără simbrie !

LOLA : Păi, pen' ce să le plătesc ? Le pun eu să-mpletească ciorapi, să tricotete pulovere toată ziua ? Pentru mine tricotază ? Pentru Sanda.

CLEMENTINA : Madam Lola, ne facem și noi de lucru, de ochii lumii. Dacă vine vreun control ?...

SANDA : Și, pe urmă, sînt atîția oameni necăjiți !... Bombardați, refugiați, închiși prin lagăre... O pereche de ciorapi, o cămașă, le prinde bine.

LOLA : Fetișo, nici eu nu-s de piatră. Ai văzut, din ce cade la croit, ți-am încropit și eu o cămașă-două, să le duci la săraci... sau unde le duci, că eu nu te-ntreb.

NANA : Nu te-ntrebi, că știi.

LOLA : Nu știu nimic !

NANA : Nu știi, că ți-e frică să știi !

LOLA : Mie, frică ? Eu, care m-am bătut singură cu șapte nemți ? Sanda, adă-mi pinză, și-ți fac cite cămăși poștești ! Lucrul nu te privește.

SANDA : De unde bani pentru pinză, coană Lola ?

CLEMENTINA : Din micile mele economii, eu sînt dispusă să cumpăr cîteva metri.

NANA : Eu îți dau chiar acum. (*Scoate cîteva bancnote din poșetă.*)

SANDA : Mulțumesc, Nana ! (*Către Clementina.*) Mulțumesc, doamnă. (*Ligia, fără o vorbă, scoate din cutia pianului cîteva bancnote, pe care i le dă Sanda.*) Lăsați, doamnă profesoară, mi-ați dat și ieri...

LIGIA : Nu știu niciodată ce-am făcut ieri ! Poftim ! (*Îi dă banii și se așază la pian.*)

OLIMPIA : Uite ce e : dacă o lăsați mai moale cu pretențiile la mîncare, un metru-doi de pinză pe zi scoatem și de la coșniță... (*Sonerie.*)

LOLA : Na, a venit majurul, și n-am toate cămășile !

OLIMPIA : Ho, ți-l lămuresc eu ! (*Dă să iasă.*)

LOLA : Ți-am spus să nu te mai bagi în ciorba mea ? Stai locului !

(Ies, îmbrăcându-se. Rămase în scenă, Clementina, Ligia, Nana și Sanda se prefac preocupate de o îndeletnicire specifică atelierului de lenjerie : măsoară pînă, aplică un tipar, trag la mașină etc.)

NANA : Ce părere aveți de ideea coanei Olimpia, cu banii de coșniță ? Filantropie, nu glumă !

(În acest moment, intră Lola, urmată de Angela și Olimpia.)

ANGELA : Bună seara. Îmi pare bine că vă văd. (Răspunsuri mormăite.) Scuzați de deranj : o căutam pe madam Lola și...

LOLA : Iată-mă !

ANGELA : Madam Lola, am o mare rugămintă la dumneata. Să-mi strîmtezi taiorul ecosez și citeva rochii. (Ride stînjinită.) Țin pasul cu moda — slăbesc mereu. Cu ce se mai găsește pe piață... mă-nscriu curînd în specia Țirilor.

LOLA : Regret, doamnă avocat, nu mai lucrez la particulari. Am contract cu statul. De-abia prîdidesc.

ANGELA : Madam Lola, poate așa, printre picături... (Oprindu-se în fața Clementinei.) Doamnă Clementina, am căutat mai demult să vă întîlnesc. Vroiam să vă spun c-am făcut tot ce-a fost posibil să obțin achitarea unchiului dumneavoastră. Spre marea mea părere de rău...

CLEMENTINA (cu răceală) : Știu, doamnă, a fost internat într-un lagăr. Vă mulțumesc în numele lui, dacă el a uitat, ceea ce nu m-ar mira.

ANGELA (după o pauză, în care toate se privesc stînjinite) : Cum mai stai cu bombele, Nana ? Apropo de bombe, ați auzit ? Cînd veneam încoace, m-am întîlnit cu un coleg, procuror : cică la Ciolac, la popota nemților, s-ar fi descoperit o bombă, mai acum vreun ceas...

NANA : Bombă ?... La Ciolac ?... Imposibil ! Eu nu știu nimic.

CLEMENTINA : De unde să știi, dacă ai stat de la prînz în casă ? !

ANGELA : Ai fost teribil de inspirată, coană Olimpia, că i-ai pasat pe nemți lui Ciolac. Altfel, te-ai fi trezit dumneata cu bomba.

OLIMPIA : Eu n-am pasat pe nimeni, nimănui, n-am închis ușa în nas nimănui.

ANGELA : Coană Olimpio, ai rămas aceeași femeie înțeleaptă ca-ntotdeauna. Sper să nu-mi închizi nici mie ușa-n nas. (După o ezitare.) Aș vrea să mă întorc aici, să mînc și eu din nou la dumneata.

NANA (răbufnind) : Și pe cine mai vrei să mînci ?

ANGELA (fisticită) : Îî... ce vrei să spui ?

NANA : Ce-ai auzit. Ai mai avea obrazul să dai ochii cu Jeanine ?... Eu ți-am trimis telegrama. Aia cu procesul mătușii... Nu te uita așa la mine ! Știu toate cine ești. Le-am citit telegrama încă de-acum două luni, de cînd ai expediat-o !...

ANGELA (făcînd haz de necaz) : Ha ! Ha ! Ha ! Telegrama cu mătușa ?... Era un cod convenit între mine și el... Poate nu știți : am fost consiliera lui juridică... Să mă ierte Jeanine... Am încercat și eu marea cu degetul... Vroiam să plec din țară... Și mi-am zis că o să-mi fie mai ușor să mă ia cu el. Numai că... într-o dimineață, m-am trezit că musiu' o ștersese... și cu nota la hotel neplătită.

LOLA : Se mai întîmplă...

OLIMPIA : Doamnă avocat, îmi pare rău de ce ți s-a-ntîmplat, dar, și de-aș vrea să te primesc înapoi, n-am cum. Nu mai sînt pensiune ; sînt cantină pentru angajatele coanei Lola.

ANGELA : Regret. O să mai trec pe aici... Pînă una-alta, cum rămîne cu ajustatul... garderobei, madam Lola ?

LOLA : Vedeți... acum nu-mi vîd capul de lucru. Mai dați pe-aici cînd aveți drum.

ANGELA : Azi am călcat cu stîngul, pe toată linia... Bună seara. O să vă mai vizitez. Cine știe ? Poate o să calc cu dreptul...

OLIMPIA : Mai treci, mai treci. Cine știe ? Să te conduc. (Angela iese, urmată de Olimpia.)

LOLA : Ce te repeziși așa-n ea, Nana ? Las-o-n plata Domnului !

SANDA : O păguboasă, și-asta.

CLEMENTINA : Arăta cam șifonată...

OLIMPIA (reintră) : Ce ziceți de avocată ? Cu bomba de la Ciolac, o fi adevărat ?

NANA : Mai mult ca sigur ! Nu e zi să n-auzi de-o bombă. Ba pe calea ferată, ba la un pod... ba la o pompă de benzină...

LOLA : Da, da, și mie mi-a șoptit coafeza — că ieri mi-am făcut unghiile, și voi nici n-ați băgat de seamă ! — că alaltăieri a dispărut un vagon nemțesc cu bombe. Ea doar atîta auzise. Da' ce, te miri să fi dispărut un tren întreg ?

NANA : Tii ! Acum fac legătura... Îmi spusese mie o colegă că la gară, de-o săptămînă, se-așteaptă un tren nemțesc cu bombe, muniții, puști, baionete, dracu' să-i pieptene, și trenul tot nu mai sosește. Păi atunci, dacă n-a venit, de ce n-ar fi tocmai ăsta trenul cu bombe care a dispărut ?

LOLA : Ce te mai întreb, ăsta e ! Și bomba de la Ciolac e de-abia prima. Trebuie să fie tot orașul împînzit cu bombe.

OLIMPIA : Doamne ferește ! Nu ne-o fi pus și nouă vreuna ?

SANDA : Ce naiba, coană Olimpia ? Cine, ce să aibă cu noi ?

CLEMENTINA : Ce Dumnezeu, am dat în mîntea copiilor ? De unde-pînă unde, bombă, la noi ?...

OLIMPIA : Stați așa ! Dau cu repede o raită prin cartier și aflu ce-i cu bomba de la Ciolac. *(Iese în grabă.)*

CLEMENTINA : Coană Lola, pînă se întoarce coana Olimpia, hai să eliberăm masa, pentru cină.

LOLA : O eliberez, o eliberez ! Nu mai am loc nicăieri, în casa asta. *(În timp ce fac ordine prin salon, pe ușa de la bucătărie intră Jeanine, ținînd în mînă, înșirați pe o sîrmă subțire, vreo 10 covrigi.)*

JEANINE : Bună seara ! Am adus și eu niște covrigi. Sînt calzi. Poftiți, fac cînte ! *(Oferă covrigi.)*

LOLA *(cu lăcomie)* : Calzi ? Cit n-am eu poftă de mîncare, da' la un covrig-doi tot mă-nucmet.

NANA *(luînd un covrig)* : Ești în bani ? SANDA : Te pomenesti c-ai pus mîna pe postul de la primărie. De-aia faci cînte, nu ?

JEANINE : Nu, Sanda. Postul s-a ocupat... Azi e ziua mea. Împlinesc douăzeci...

NANA : Plus cinci !

CLEMENTINA : Douăzeci și cinci, minus unu sau doi !

JEANINE : Douăzeci și cinci... plus doi !

CLEMENTINA : Felicitări, Jeanine ! De ce nu ne-ai spus că-i ziua ta ? Te pedepsim : cadoul ți-l dăm mîine.

LIGIA : Eu i-l dau azi. *(Cîntă „Mulți ani trăiască”. Toate o îmbrățișează. În acest moment, pîtrunde în scenă Olimpia, ca o vijelie.)*

OLIMPIA : Petreceți, petreceți, că nu știu dacă mai apucăm ziua de mîine ! *(Toate o privesc nedumerite.)* Cîntați prohodul, nu „Mulți ani trăiască” ! *(Toate o privesc cu multă îngrijorare.)* Nenorocire mare, fetelor, nenorocire ! *(Deschide ușa dinspre bucătărie.)* Aneto ! Anetooo ! Trăsni-te-ar Dumnezeu, pe unde umbli ? !

ANETA *(din ușă)* : Aici sînt, cucoană !

OLIMPIA : Dă fuga-n pivniță și adă coșciugul ! Și capacul ! ! Și crucea ! ! !

ANETA *(bucuroasă)* : Ați mai făcut rost de vreun porc ?

OLIMPIA : Gura, că te plesnesc ! Zboară-n pivniță ! Ai venit ?

(Aneta iese.)

LOLA *(veselă)* : Hi ! Hi ! Nu ne mai duci : e rost de ceva fleculițe ?

OLIMPIA : E rost de moarte !

NANA : Cine a murit ?

OLIMPIA : Noi o să murim, noi toate ! Sanda, „Atenție, sus, plin” cade. Mergem cu „Jos, sus, departe” ! Am dat și telefon.

NANA : Ce telefon, unde ?

OLIMPIA : Treaba mea... După dric, dacă vrei să știi.

LOLA : Săraca Olimpia, s-a ținut, de căldură. Aiurează ! „Sus, jos, departe”. Telefon, dric... Țicneală în toată legea. Sanda, tu pricepi ceva ?

(Sanda — gest negativ.)

CLEMENTINA : Madam Olimpia, mă-ngrijorezi, ce s-a-ntîmplat ?

OLIMPIA : Percheziție în tot cartierul.

LOLA : Percheziție ?...

OLIMPIA : Casă cu casă ! Acu' pică și la noi ! Madam Clementina, dă-mi cheile de la cavoul familiei dumitale !

CLEMENTINA : Cheile de... la... ?

OLIMPIA : Da, cheile de la cavou ! *(Se repede la bufet și începe să răscolească.)*

LOLA *(în șoaptă)* : Dă-i-le ! Te pui cu nebunul !

CLEMENTINA : Un moment, să le caut. *(Iese.)*

JEANINE *(în șoaptă, către Sanda)* : Ce-o fi apucat-o pe coana Olimpia ? N-am văzut-o niciodată atît de înspăimîntată ! Și, vorba aia : coana Olimpia și poliția, cum îi calul cu șaua.

CLEMENTINA *(reintră și îi dă o cheie Olimpiei)* : Poftim...

OLIMPIA : Mersi.

CLEMENTINA : N-ai pentru ce Da' ... or să faci percheziție pînă și la mine, în cavou ?

OLIMPIA : Doamne ferește să scotocească și-n cavou, c-atunci s-a zis definitiv cu noi !... Nu vă mai holbați așa la mine ! N-am înnebunit ! Spune-le, Sanda, că tu ești mai cu capul pe umeri ! Nu sînt nebună ! *(Confidențial.)* E dandana mare, cu bomba de la Ciolac.

CLEMENTINA : Va să zică, tot e adevărat ceva, cu bomba de la Ciolac.

JEANINE : Ce bombă ? Ce e cu Ciolac ?

OLIMPIA : Au găsit nemții o bombă la Ciolac.

JEANINE : De-aia era zarvă pe strada lui !...

OLIMPIA : L-a ridicat, cu personal, cu nevastă, cu tot — mi-a șoptit simigiul — și-acu' scormonesc în tot orașul. Că cică nu Ciolac și-ar fi pus singur bomba, să sară și el în aer...

LOLA : Da' cine a pus-o ?

OLIMPIA : Băcanul zice că tot aia care au dat foc la depozitul de benzină săptămîna trecută, dar doamna farmacist e sigură că și-au pus-o chiar nemții. Cică nemții au început să se arunce în aer între ei !

JEANINE : Ei, pe dracu' ! E prea de tot !

OLIMPIA : Așa e, așa e ! Am auzit și eu, cu urechile mele, la Londra, iii... nu ! Nu la radio, nu știu unde am auzit. Puțin îmi pasă de bombele lor, ale-

- ge-s-ar praful de ei ! Ce mă fac eu cu percheziția ? Cine m-a pus să string ce-am strins ?
- LOLA : Ce-ai strins, păcatoaso, și năuă nu ne-ai spus ? ! Nu te mai satură Dumnezeu de bani !
- SANDA : Ei, a mai dosit și dinsa cite ceva de-ale gurii... Tot pentru noi... Cu percheziția asta, poate s-o pătească.
- LOLA : Olimpio, chiar e percheziție-percheziție de poliție ? Adică, cotrobăie peste tot ?
- OLIMPIA : Cotrobăie, cotrobăie ! Și eu am un sac cu făină trei zero în dulap, și-n scrin, numai pungi cu zahăr ! Douăzeci de kile zahăr tos, de Săscut ! (*Către Lola.*) Ce te uiți la mine ca vițelul la poarta nouă ? Pusesem și eu bine, tot pentru voi, nu pentru mine ! Și mai am și-o damigeană cu ulei, adică două, ba nu, trei, da' una-i începută ! (*Din ușa bucătăriei, cu miinile pilnie la gură.*) Anetoo ! Anetooo ! Te-a uitat moartea în pivniță ? !... Și m-a mai pus dracu' să cumpăr și niște penicilinuri străine. Alea de la tine, Nana.
- NANA : De la mine ! Eu nu recunosc nimic !
- OLIMPIA : Sigur ! Sigur ! Sigur ! Nimeni nu recunoaște nimic ! Numai capul meu să cadă !... Dacă scap cu viață, s-a zis cu traiul bun de la coana Olimpia ! Mîncăți la normal, nu la negru ! Phiu ! Și cu covoarele din pod, ale lui Șmil, ce să fac ?
- SANDA : Le lași acolo, ce să mai faci ! Sulurile sint prea mari.
- OLIMPIA : Ai dreptate ! (*Iși dă cu palma peste frunte și se îndreaptă spre bufet.*) Na ! Uitasem săculețul cu pietre de brichetă !
- LOLA : Măiculică, tare hapsină ai fost la viața ta ! Cite ai mai învățat !...
- OLIMPIA (*din ușa bucătăriei*) : Aneto ! Anetooo ! De vin după tine, de coșciug ai parte !
- VOCEA ANETEI : Acușica, cucoană, acușica ! De-abia l-am scos de sub lemne !
- JEANINE : Aoleu ! Eu ce mă fac ? Am mașină de scris și n-am autorizație ! Sînteți martore, am primit-o despăgubire cînd a fugit patronul și s-a lichidat fabrica.
- OLIMPIA : Nu știu nimic ! Te descurci ! O înghiți, îi dai foc, te privește ! (*În acest moment intră Aneta, tirînd sicriul din tabloul 1 după ea.*) Pune-l pe masă ! Cuie și ciocan ! (*Aneta iese.*) Lolo, ce stai ! Fugi după popă ! Vii, în dinți cu el !
- LOLA : Ce să caute aici taica părintele ?
- OLIMPIA : Treaba mea ! Adă-l, dacă vrei să mai vezi ziua de miine ! Ce dracu' ! Ai numai tărițe-n cap ? Mi-a mai murit un nepot ! Il scoatem din casă cu popă ! (*Aneta intră cu o cutie și un ciocan.*)
- ANETA : Cuiele și ciocanul, cucoană.
- OLIMPIA : Aneto, ia damigenele cu ulei și îngroapă-le în pivniță ! E percheziție ! Aruncă peste ele citeva lăpeți de nisip, și pe urmă pui lemne ! Vezi să nu le spargi, că te omor !... (*După ce iese Aneta, către celelalte, arătînd sicriul.*) Nu pricepeți ?... Totul în sicriu ! Tot ce nu trebuie să găsească poliția !... Hai, duceți-vă ! Rochie neagră ! Ceva de doliu !... Lola, popă ! (*Clementina, Jeanine, Nana, Liția și Lola ies zăpăcite.*) Scoate alea, Sanda ! Ți-am spus eu că, cu „Atenție, sus, plin“, n-o să ne mergă mereu. Ce mare scofală, dacă tragi acum geanta pe horn, sus la tine la mînsardă ? N-o găsește aici, o găsește la tine !
- SANDA : Păi, n-a fost așa înțelegerea ? Dumneata n-ai văzut nimic, nu știi nimic ! Și nici de-acum înainte, orice s-ar întîmpla, n-ai văzut, n-ai știut nimic !
- OLIMPIA : Să dea Dumnezeu să nu se-ntîmple nimic... și să știu totul ! Vezi de geantă !... (*Iese, timp în care Sanda cotrobăie în sobă, sus pe horn, și scoate cu grijă o geantă militară.*)
- SANDA : Numai de-ar veni camionul la timp.
- OLIMPIA (*reintră, tirînd după ea un sac cu făină*) : Ia bucată cu bucată, să le băgăm în făină. (*Sanda deschide geanta și scoate cu precauție citeva grenade și două-trei cutii cu cartușe.* Olimpia, *în timp ce viră grenadele în sac.*) Brrr ! O grenadă din astea ne-ar trimite pe toate pe lumea aialaltă ! (*Leagă sacul la gură.*) Ajută-mă !
- SANDA : Binișor, coană Olimpio, binișor ! N-au grenadele capsă, da' ferească sfîntul să le bușim ! Sărim în aer !... (*Ridică sacul și-l pun în sicriu.* Pe parcursul scenei, Olimpia și Sanda *tes și reintră cu pungi de zahăr și le aranjează în sicriu.*)
- OLIMPIA : Ufff ! Spaimă ca acum' n-am tras de cînd mă știu ! Mi-e să nu-mi plesnească inima !
- SANDA : Nici mie nu mi-e mai bine, dar scăpăm noi și de asta...
- OLIMPIA : Să te-audă Al de sus, da-n horă cu tine nu mai joc ! Stric tirgul. Nu te-ai ținut de cuvînt. Ne-am înțeles... (*arătînd spre sicriu*) că astea aduse de majur le țin un ceas-două la mine, pînă le tragi pe horn la tine și le duci.
- SANDA : Coană Olimpio, știi doar, cum se întunecă, le trag și le duc. Dacă astăzi... s-a-ntîmplat ce s-a-ntîmplat... (*gest*) nu-i vina noastră. O să vezi, se rezolvă totul !
- OLIMPIA : Eu am telefonat la numărul ăla — îl știu pe dinafară — și-am spus „Jos, sus, departe“ și cineva mi-a răspuns „e-n regulă“ ! Da' o fi ?

SANDA : Nici o grijă ! Pe drum, poate chiar în fața casei, ori mai încolo, către cimitir, o să ne aștepte un camion să ia sicriul. Dacă, din cine știe ce motiv, camionul nu poate să-l ia, ducem sicriul la cavou. Va fi luat de acolo.

OLIMPIA : Aoleu ! Și-l ia cu totul ! Zahărul, făina... mi le mai dă înapoi ?...

SANDA : Bine că-ți mai arde de glume ! Ți-aduc eu totul înapoi.

OLIMPIA : Numai să ajungem să mi le mai aduci ! Tare mi-e teamă că ne înhață, cu sicriu cu tot ! Uff ! Sanda ! Măi, fetițo, știu că prietenii tăi mi-au salvat pensiunea — nu banii mei sau trâncănelile Lolei. Ei, ei au aranjat cu armata să ne dea domnul căpitan, cu care zici că ești verișoară, aprobarea de atelier... Te-am înțeles, te-am ajutat și eu cum am putut. M-ai convins că ce fac e bine. Și sint convinsă că e bine ! Da' vezi și tu : parcă m-a lovit cineva în moalele capului cind bag de seamă că mă paște ștreangul... Nu, nu mai pot ! Spune-i majurului să nu mai aducă... (*arată spre sicriu*) de-astea la mine !

SANDA : Ai dreptate, coană Olimpio ! E greu ! O să-i spun majurului să le ducă-n altă parte.

OLIMPIA : Și crezi... crezi că-n altă parte se poate ?

SANDA (*cu un suris*) : Se poate... Trebuie să se poată. Armele astea vor fi folosite în curînd !

OLIMPIA : Sanda, Sanda... știi sigur ce spui ?

SANDA : Nu știu nimic, decît că frontul sovietic e la doi pași, că nemții sint pe drojdie, că nu e departe ziua cînd n-o să-ți mai fie teamă c-ai ascuns niște arme ! Și mai știu c-atunci o să te mindești ! Ți-o jur !

OLIMPIA : Să sărîm hopul ăsta, și-om mai vedea. ... Numai de nu m-ar da de gol gura asta spartă de Nana ! Dacă prinde mișcarea cu ce băgăm în sicriu, n-o rabdă inima să nu trîntească o „bombă“ prin tîrg, să afle tot orașul ce a descoperit ea.

SANDA : Nici o teamă ! Nana are gura cusută. (*Arătînd spre sicriu.*) Are și ea de pus ceva la păstrare.

OLIMPIA (*uluîtă*) : Nana... ? La păstrare... ca noi... ?

SANDA : Da !

OLIMPIA : Ține-mă, Doamne !... Nana... ? Păi, dacă e de-a ta, de ce te dădea de gol că vin bărbați la tine ?

SANDA : Tocmai ca să vă facă să credeți că bărbații care veneau la mine ar fi putut să-mi fie amanți...

OLIMPIA : Adică nu c-ar veni pentru altceva... ca alde majurul... Dibace manevră !... M-ați păcălit ! M-ați păcălit pe mine, care nu m-am lăsat păcălită nici de poliție... Și cică să mai

ai încere în oameni !... Nana știe ceva, cumva de mine ?

SANDA : Nuuu ! Doamne ferește ! Fiecare știe numai de ea.

OLIMPIA : Fiecare... Nu cumva mai e prin pensiune și altă „fiecare“ ?

SANDA : Nu știu, nu-i exclus nimic !

OLIMPIA : Sfinte Sisoie ! Îmi vine rău ! Cine ? Jeanine ?

SANDA : Nu știu, da' nici Jeanine n-o să vorbească !

OLIMPIA : Lîgia ? Nebuna ?

SANDA : Dumneata chiar crezi că e ne-bună ?... Dar dacă doar joacă rolul ăsta ?... Cică a avut un șoc cînd i-a murit soțul. Te pomenești că se ascunde sub masca asta ca să continue lupta începută lîngă soțul ei...

OLIMPIA : Și eu bănuiam că nu e lucru curat cu profesoara. Da' vezi ce om sint ! N-am scos o vorbă ! Doamne, în ce viespar trăiesc ! Să nu-mi spui că și Lola e de-a ta, că mor pe loc !

SANDA : Nici o grijă ! Nici coana Lola, nici doamna Clementina, nici Aneta nu sint amestecate cu nimic în povestea asta. Dealtfel, nici dumneata, nici eu nu știm nimic de nimeni !

OLIMPIA : Chiar așa. nu știm nimic, n-am văzut nimic, da' dacă dau de belea o să fiu în companie selectă ! (*Dînd cu ochii de regulament.*) Praful s-a ales de regulamentul pensiunii mele ? ! Nu se introduc bărbați în pensiune, da' vin singuri... Nu se discută politică, da' se face politică... și-ncă ce politică ! Ce le-o fi apucat pe momiile astea de pensionare ale mele să scoată capul la lumină ?

SANDA : Probabil că și-au dat seama că au pentru ce trăi...

OLIMPIA : Uite, știi ce ? Pe mine nu mă-nceîți cu vorbe dulci... (*Apare Clementina, îmbrăcată într-un taior de culoare închisă. În mînă are un plic mare.*) Aoleu, sacul cu pietre ! Unde naiba l-am pus ?... (*Către Clementina, arătînd spre plic.*) Ce-i în ăsta ?

CLEMENTINA : Singurul meu lucru de preț. Niște acte de familie.

OLIMPIA : (*după ce schimbă o privire rapidă cu Sanda*) : Ia să văd ! Ce fel de acte ? (*Deschide plicul și scoate două pergamente. Scriere chirilică, peceți domnești, mari.*) Ce mai e și cu asta ? Ce scris e ăsta ?

CLEMENTINA : Niște acte de pe la 1600, în care se vorbește pentru prima dată de neamul meu pe acest pămînt !

OLIMPIA : De la 1600 ?... Și mai sint valabile și azi ?... La ce-ți trebuie ?...

CLEMENTINA (*cu autoironie*) : De mi-oi pierde vreodată buletinul de identitate, îmi rămîn măcar astea...

OLIMPIA (*privind pe Sanda, care inclină capul în semn că „da“*) : Zici că sint de la 1600 ?... Bine... (*Le pune în sicriu.*)

NANA (intră, îmbrăcată cu o haină de blană; într-o mină ține un geamantan și o cutie de pălării, în cealaltă mină, pachete și o blană de vulpe): Am adus și eu cîte ceva...

OLIMPIA: Numai atît?... Dacă știăm, comandam un vagon special pentru tine.

SANDA: Dă vulpea, Nana!

OLIMPIA: Oho! Da' grasă vulpe! Și grea a naibii!... (Din vulpe cade un pistol automat.) Ce e cu asta? (Se uită lung la Sanda.) Asta o fi tot de pe la 1600?

SANDA (ia o bucată de pinză în înfășoară pistolul): Să nu intre făină pe țeavă... (Către Olimpia.) Nu încăpea în geantă...

OLIMPIA (privindu-le uluită, cînd pe Sanda, cînd pe Nana): Și tu, Nana? (Pune pistolul în sicriu.) Eu nu știu nimic, n-am văzut nimic!

JEANINE (intră de asemenea, încărcată cu pachete, plase etc.): Eu, doar atîta am!

SANDA: Pinza de șapirograf! Atît!

OLIMPIA: Pinză... de ce?

JEANINE: Un fel de batistă, coană Olimpio! Murdară de cerneală...

OLIMPIA (către Sanda, clătîind capul): Și Jeanine?... Cu asta făceați alea bătute la mașina aia?... Eu nu știu nimic, n-am văzut nimic! (Ligia intră cu un vraf de „partituri“. Olimpia desface o copertă, scoate un manifest, apoi le pune în sicriu.) Am înțeles; asta-i depozitul de compoziții! (Către Sanda.) Va să zică, Ligia ți le păstra?... Eu nu știu nimic, n-am văzut nimic! (Intră Aneta, cu două borcane.)

ANETA: Pe astea le găsii în nisip, coană! Erau trei. Unul l-am spart, cînd am dat cu cazmaua să scot nisip pentru untdelemn. Trebuie să fi fost cu scorțișoară. Miroase toată pivnița.

NANA (arătînd borcanele cu degetul): Aici e vanilie... și-n asta e piper. Bravo, coană Olimpia! Te vaiți de mama focului că n-ai mirodenii, și pivnița e plină!

OLIMPIA: Dracu' își mai aduce aminte pe unele am virit ba una, ba alta!... (Către Aneta.) Toanto, pînă nu-mi faci tu o pağubă, nu te lași! (Aneta iese, moment în care intră Lola.)

LOLA (apare sub forma unui morman de pachete, cutii, blănuri; nu i se vede fața, i se aude doar vocea): N-am adus decît cîteva lucrșoare. Pe altele le-am lăsat de izbeliște!

OLIMPIA: Poftim, poftim! Ai dreptul să pui la păstrare un singur obiect!

LOLA: Unul?... Pe care să-l aleg? Alege tu, dacă te lasă inima să lași ceva pe dinafară!

OLIMPIA: Eu nu aleg nimic!

LOLA: Măcar blana asta de vizon!

OLIMPIA: Ce vizon? Asta-i piscică tărcată! Gata!... La popă ai fost?

LOLA: Am fost! A înnebunit și taica părintele! Cînd l-am mințit că ți-a murit un nepot, mi-a spus că, dacă-i vorba de „Jos, sus, departe“, să contăm pe el. A și venit. Așteaptă în fața casei.

ANETA (intră, tirînd două geamantane): Argintăria matală, coană!

LOLA: Dacă nu-mi bați vizonul, nu bați nici argintăria!

OLIMPIA (cu un oftat): Nu-ncape nici una, nici alta... Sanda, tu n-ai nimic?

SANDA: Nu, nimic.

LOLA: Olimpio, pun eu blana de vizon, că Sanda tot n-are nimic!

OLIMPIA (în timp ce bate în cuie capacul de la sicriu): Dacă nu taci... te bag și pe tine în coșciug! Ce taci? Hai, bocește! Bociiți toate!

LOLA: Și bocim pînă vine percheziția?

NANA: Pe cine bocim?

OLIMPIA: Pe nepotă-meu! Îl chema... (privind crucea) Ștefan Ion. Fiți atenți! Ducem mortul la capelă. A murit subit de... de aprindere la plămîni. Asta, dacă vă-ntreabă cineva. Pe drum, poate vine un camion să ne ia mortul: i-l dăm! Băgați de seamă, pe stradă toată lumea plînge, jalește, bocește fiecare după cum poate, da' fără tîmbălău! Hai, incolonarea, ca după mort! (Nana, Aneta, Sanda și Jeanine saltă coșciugul pe umeri.)

ANETA: Aoleo, cucoană, da' greu mai e!

OLIMPIA: Atenție! Dacă-l scăpăm, sărim în aer! Explodează...

SANDA (repede): Pietrele de brichetă!

OLIMPIA (înghite în sec): Da... pietrele de brichetă!

ANETA: Vai de capul meu! Mi se taie picioarele de frică!

OLIMPIA: Gura, și înaintee, marș!... (Cortegiul iese, afară de Olimpia, care privește prin încăpere.) N-oi fi uitat ceva?... Olimpio, Olimpio!... Casă de nebuni ai fost, spital ai fost, acum ești și arsenal!... Ce-oi mai ajunge, măicu-lită? (Tanțoșă, parcă vorbind cu sala.) Ei, ce s-ajung? Abia aștept să vină ziua cînd o să afle tot cartierul c-am fost și arsenal!...*)

CORTINA

*) O altă variantă posibilă a finalului: În timp ce cade cortina și în sală lumina este stinsă, prin difuzoare se aude: „Aceasta a fost geneza întîmplării din seara

zilei de 28 iulie 1944, cînd, în ciocnirea dintre o patrulă nazistă și echipajul unui camion în care se încărca un sicriu, tînăra Sanda Gheorghiu a fost împușcată“.